

Különjelentés

Az ivóvíz-irányelv végrehajtása: Bulgáriában, Magyarországon és Romániában javult a víz minősége és az ivóvízhez való hozzáférés, de továbbra is jelentősek a beruházási igények

(az EUMSZ 287. cikke (4) bekezdésének második
albekezdése alapján)

4
1977 - 2017

EURÓPAI
SZÁMVEVŐSZÉK

Az ellenőrző csoport

A számvevőszéki különjelentések egy adott költségvetési területhez kapcsolódó uniós politikákra és programokra, illetve irányítási területekre vonatkozó ellenőrzések eredményeit mutatják be. Annak érdekében, hogy ellenőrzései maximális hatást érjenek el, ezek megválasztásakor és megtervezésekor a Számvevőszék tekintetbe veszi a teljesítmény-, illetve szabályszerűségi kockázatokat, az érintett bevétel vagy kiadás nagyságát, a várható fejleményeket, valamint a politika és a nagyközönség érdeklődését.

Ezt a teljesítmény-ellenőrzést a kohéziós, növekedési és társadalmi befogadási beruházások kiadási területeire szakosodott, Iliana Ivanova számvevőszéki tag elnökölte II. Kamara végezte. Az ellenőrzést George Pufan számvevőszéki tag vezette Patrick Weldon kabinetfőnök és Mircea Radulescu attasé, Alain Vansilliette és Myriam Cazzaniga ügyvezetők, Paolo Pesce feladatfelelős, valamint Zuzana Gullova, Zhivka Kalaydzhieva, Horvay-Kovács Attila és Ana Popescu ellenőrök támogatásával.

Balról jobbra: Paolo Pesce, Myriam Cazzaniga, Patrick Weldon, George Pufan, Horvay-Kovács Attila, Zhivka Kalaydzhieva.

TARTALOM

	Bekezdés
Rövidítések és glosszárrium	
Összefoglalás	I - VI
Bevezetés	1 - 23
Az ellenőrzés hatóköre és módszere	24 - 28
Észrevételek	29 - 106
2016 végére a legtöbb tekintetben végrehajtották az 1998-as ivóvíz-irányelvet	29 - 67
A felkeresett tagállamok nemzeti jogszabályai összhangban vannak az ivóvíz-irányelv előírásaival	31 - 34
Magyarország és Románia esetében eltéréseket engedélyeztek az ivóvíz-irányelvtől, Bulgária esetében azonban nem	35 - 41
Az ivóvíz-irányelv monitoringrendszerének hiányosságai	42 - 56
A fogyasztók számára nem érhető el egyszerűen az ivóvíz minőségére vonatkozó információk	57 - 59
A Bizottság 2017-es munkaprogramja tartalmazza az ivóvíz-irányelv felülvizsgálatát is	60 - 67
Valamennyi vizsgált ERFA/KA-projekt foglalkozott az adott terület ivóvízminőségének javításával, de a vízvesztés továbbra is mindennapi problémát jelent	68 - 88
A lezárt ERFA/KA-projektek összességében elérték a legtöbb célkitűzésüket, azonban néha késedelmeket szenvedtek	73 - 81
Továbbra is sok a vesztés az ivóvízellátó rendszerben	82 - 88
Az uniós társfinanszírozás mellett még további jelentős finanszírozási forrásokra lenne szükség a minőségi ivóvíz biztosításához és az uniós finanszírozású beruházások megfelelő fenntartásának lehetővé tételéhez	89 - 106
A három vizsgált tagállamban 2020-ig 6 milliárd euróra becsülhető a finanszírozási hiány	90 - 95
A felhasználók által fizetett vízdíjak nem elégségesek a projektek fenntarthatóságának biztosításához	96 - 106
Következtetések és ajánlások	107 - 115

- I. melléklet. Az ivóvíz-kezeléssel és -szolgáltatással kapcsolatos ERFA/KA-kiadások (a 2007–2013-as és 2014–2020-as programozási időszak)
- II. melléklet. Ivóvízforrások az Európai Unióban
- III. melléklet. A Számvevőszék korábbi jelentései és azok főbb következtetései
- IV. melléklet. Az ivóvíz-irányelv kapcsán a felkeresett tagállamokkal szemben indított kötelezettségszegési eljárások
- V. melléklet. A vizsgált projektek jegyzéke

A Bizottság válaszai

RÖVIDÍTÉSEK ÉS GLOSSÁRIUM

Az ivóvíz-irányelv (DWD)	A Tanács 1998. november 3-i 98/83/EK irányelve az emberi fogyasztásra szánt víz minőségéről (HL L 330., 1998.12.5., 32. o.).
Bevételt nem generáló vízmennyiség	<p>A bevételt nem generáló vízmennyiség elsősorban azt a vízmennyiséget jelenti, amely a rendszerben elfolyik, még mielőtt elérné a végső fogyasztót (technikai vagy fizikai veszteség), de ide tartozik a megfelelő számlázás nélkül felhasznált (például illegálisan vagy pontatlan fogyasztásmérés mellett vételezett) vízmennyiség is (kereskedelmi vagy kimutatható veszteség). Míg az előbbi eset feleslegesen megnöveli az előállítási költséget (mivel a szükségesnél több víz szállítását teszi szükségessé), a második eset pusztán bevételkiesést eredményez. A bevételt nem generáló vízmennyiség becslése rendszerint a rendszerbe beáramló és onnan kiáramló vízmennyiség egyenlegének kiszámítása útján történik.</p> <p>Az egyszerűség kedvéért a „bevételt nem generáló vízmennyiség” helyett a jelentés további részében a „vízvesztés” kifejezést használjuk.</p>
Célravezető és hatásos szabályozás program (REFIT)	A REFIT keretében a Bizottság folyamatosan és módszeresen átvizsgálja a teljes uniós joganyagot, és kiszűri az esetleges szükségtelen terheket eredményező elemeket, következtelenségeket és eredménytelen intézkedéseket, majd javaslatot tesz ezek korrigálására.
Előzetes feltételrendszer	Az előzetes feltételrendszer olyan, partnerségi megállapodásokban előre meghatározott kritériumokon alapuló feltételek rendszere, amelyek betartása előfeltétele a megállapodások hatálya alá tartozó uniós támogatások eredményes és hatékony felhasználásának. A 2014–2020-as programozási időszakban az ERFA, a KA és az ESZA operatív programjainak kidolgozása során a tagállamoknak értékelniük kell e feltételek teljesülését. Amennyiben a feltételek nem teljesülnek, cselekvési terveket kell készíteniük azok 2016. december 31-ig történő teljesítéséhez.
EU-13	Az EU-13 az Unióhoz 2004-ben, illetve azután csatlakozott tagállamokat jelenti. Ezek az alábbiak: Bulgária, Cseh Köztársaság, Észtország, Horvátország, Ciprus, Lettország, Litvánia, Magyarország, Málta, Lengyelország, Románia, Szlovákia és Szlovénia.
EUMSZ	Az Európai Unió működéséről szóló szerződés.
Európa 2020 stratégia	Az Európa 2020 az Unió tízéves időtartamra szóló munkahelyteremtési és növekedési stratégiája. A 2010-ben

	<p>indult stratégia célja az intelligens, fenntartható és inkluzív növekedés feltételeinek megteremtése. A stratégia öt kiemelt célja a foglalkoztatás, a kutatás és fejlesztés, az éghajlat- és energiapolitika és az oktatás fejlesztése, valamint a társadalmi befogadás fokozása és a szegénység csökkentése.</p> <p>Az Európai Tanács 2010. június 17-i ülésének következtetései „Az intelligens, fenntartható és inkluzív növekedés stratégiája” című, 2010. március 3-i bizottsági közlemény (COM(2010) 2020) nyomán.</p>
Európai környezeti információs és megfigyelőhálózat (EIONET)	<p>Az EIONET az Európai Környezetvédelmi Ügynökségnek (EEA), valamint tagjainak és együttműködő országainak partnerségi hálózata. Tagjai maga az EEA, hat európai témaközpont (ETC), valamint 39 ország közel 400 környezetinformációs nemzeti hatóságának mintegy 1000 szakértője. Az EEA az EIONET-en keresztül koordinálja az egyes országoktól érkező környezetvédelmi adatok benyújtását.</p>
Európai Környezetvédelmi Ügynökség (EEA)	<p>Az EEA az uniós ügynökségek egyike. Feladata, hogy független környezetvédelmi információt szolgáltasson a környezetpolitikák kialakításában, elfogadásában, végrehajtásában és értékelésében közreműködő szervezeteknek, illetve a nyilvánosságnak. Az EEA számos, környezettel összefüggő témában gyűjt adatokat és készít értékeléseket.</p>
Európai régiók beruházásait támogató közös program (JASPERS)	<p>A JASPERS egy három partner (az Európai Bizottság, az Európai Beruházási Bank és az Európai Újjáépítési és Fejlesztési Bank) közötti technikai segítségnyújtási partnerség, amely független tanácsadást nyújt a kedvezményezett országoknak a két uniós strukturális és beruházási alap (az Európai Regionális Fejlesztési Alap és a Kohéziós Alap) által társfinanszírozott nagyprojektek jó minőségű előkészítéséhez.</p>
Európai Regionális Fejlesztési Alap (ERFA)	<p>Az Európai Regionális Fejlesztési Alap célja az Európai Unión belüli gazdasági és társadalmi kohéziónak a regionális egyenlőtlenségek kiigazításával történő megerősítése az infrastruktúrateremtés és a produktív munkahelyteremtő beruházások – elsősorban a vállalkozásoknak nyújtott – pénzügyi támogatásával.</p>
Indikátor paraméter	<p>Az indikátor paraméterek különféle mikrobiológiai, kémiai és radiológiai paraméterek csoportjai, amelyek információkkal szolgálnak a kezelési folyamatokról, valamint az ivóvíz organoleptikus minőségéről.</p>
Irányító hatóság	<p>Az irányító hatóság a tagállam által egy adott operatív program irányítására kijelölt országos, regionális vagy helyi közigazgatási szerv (illetve egyéb közjogi vagy magánjogi szerv). Feladatai közé</p>

	<p>tartozik a támogatandó projektek kiválasztása, a projektek végrehajtásának monitoringja, valamint a Bizottság felé történő beszámolás a pénzügyi szempontokról és az elért eredményekről. Az irányító hatóság egyben az a szerv, amely a Bizottság, az Európai Számvevőszék vagy a tagállam valamely hatósága által elvégzett ellenőrzést követően pénzügyi korrekciókat szab ki a kedvezményezetteknek.</p>
Ivóvízbiztonsági tervezés (DWSP)	<p>Az ivóvízbiztonsági tervezés fogalmát az Egészségügyi Világszervezet (WHO) vezette be 2004-ben. Egy olyan átfogó kockázatértékelési és kockázatkezelési megközelítésről van szó, amely a vízgyűjtőtől a fogyasztóig a vízellátás teljes folyamatát felöleli.</p> <p>A vízszolgáltatóknak és a közegészségügyi hatóságoknak lehetőleg minden egyes ivóvízellátási terület számára ki kell dolgozniuk egy ivóvízbiztonsági tervet.</p>
Kis vízellátási terület (SWSZ)	<p>A kis vízellátási területek átlagosan napi 1000 m³-nél alacsonyabb vízhozammal rendelkező vagy 5000 főnél kevesebbet ellátó területek.</p>
Kohéziós Alap (KA)	<p>A Kohéziós Alap célja az Európai Unión belüli gazdasági és társadalmi kohézió erősítése környezetvédelmi és közlekedési projektek finanszírozása révén azokban a tagállamokban, ahol az egy főre jutó GNI nem éri el az uniós átlag 90%-át.</p>
Minősítő ellenőrzés	<p>A minősítő ellenőrzés célja az, hogy információkat biztosítson annak megállapításához, hogy az ivóvíz-irányelvben meghatározott valamennyi parametrikus érték teljesül-e.</p> <p>A minősítő ellenőrzés az ivóvíz-irányelv I. mellékletével összhangban meghatározott összes paraméterre kiterjed.</p>
Nagy vízellátási terület (LWSZ)	<p>A nagy vízellátási területek átlagosan napi 1000 m³-t meghaladó vízhozammal rendelkező vagy 5000 főnél többet ellátó területek.</p>
Nagyprojekt	<p>Olyan projekt, amely meghatározott műszaki feladatra irányuló munkák gazdaságilag oszthatatlan sorozatát képezi és világosan meghatározott célokkal rendelkezik. Általában a közlekedés, a környezetvédelem vagy egyes más ágazatok (például a kultúra, az energia vagy az IKT) területén végrehajtott nagyméretű infrastrukturális beruházásokról van szó, amelyeknek az alapokból történő hozzájárulás megállapítása során figyelembe vett összköltsége meghaladja az 50 millió eurót. A nagyprojektek támogatásához a Bizottság projektszintű jóváhagyása szükséges.</p> <p>A 2014–2020-as programozási időszakban a 9. cikk első bekezdésének 7. pontja („A fenntartható közlekedés előmozdítása és szűk keresztmetszetek megszüntetése a kulcsfontosságú hálózati infrastruktúrákban”) szerinti tematikus</p>

	célkitűzéshez hozzájáruló műveletek esetében 75 millió euróra emelték ezt a küszöböt.
Operatív program (OP)	Egy tagállam prioritásait és konkrét célkitűzéseit, valamint azt meghatározó program, hogy a forrásokat (uniós és tagállami köz- és magán-társfinanszírozás) miként használják fel az adott (jelenleg hétéves) időszakban projektek finanszírozására. Az operatív programon belüli projekteknek hozzá kell járulniuk néhány meghatározott célkitűzés teljesüléséhez. Az operatív programok az ERFA-ból, a KA-ból, illetve az ESZA-ból részesülhetnek finanszírozásban. Az operatív programot a tagállam készíti el, és azt az uniós költségvetésből történő kifizetések folyósítása előtt a Bizottságnak jóvá kell hagynia. Az operatív programokat a programozási időszakban csak mindkét fél egyetértésével lehet módosítani.
Országspecifikus ajánlások (CSR)	Az országspecifikus ajánlások strukturális kihívásokra vonatkozó ajánlások, amelyek megfelelő kezelése olyan többéves beruházások révén történik, amelyek az egyes alapokra vonatkozó rendeletek értelmében közvetlenül az esb-alapok hatókörébe tartoznak. Ezeket az Európai Unió működéséről szóló szerződés (EUMSZ) 121. cikke (2) bekezdésének és 148. cikke (4) bekezdésének megfelelően a Bizottság fogadja el.
Polgári kezdeményezés	Az európai polgári kezdeményezés keretében fel lehet kérni az Európai Bizottságot arra, hogy jogalkotási javaslatot nyújtson be az Unió jogalkotási hatáskörébe tartozó témákban. A kezdeményezés akkor érvényes, ha azt legalább egymillió uniós polgár támogatja, akik a 28 uniós tagállamból legalább hetet képviselnek. A hét tagállamon belül is meg van határozva az aláírók minimális száma. A polgári kezdeményezésre irányadó szabályokat és eljárásokat a polgári kezdeményezésről szóló, 2011. február 16-i 211/2011/EU európai parlamenti és tanácsi rendelet (HL L 65., 2011.3.11., 1. o.) határozza meg.
Programozási időszak	Az ERFA, az ESZA és a KA kiadásainak tervezésére és végrehajtására szolgáló többéves keret.
Üzemszerű ellenőrzés	Az üzemszerű ellenőrzés célja annak megállapítása, hogy az emberi fogyasztásra szánt víz megfelel-e az ivóvíz-irányelvben meghatározott vonatkozó parametrikus értékeknek. Az üzemszerű ellenőrzés rendszeresen információt biztosít az emberi fogyasztás céljára szolgáltatott víz organoleptikus (az anyag színe, íze és állaga) és mikrobiológiai minőségéről, valamint az esetlegesen alkalmazott ivóvízkezelés (különösen a fertőtlenítés) hatékonyságáról. Az üzemszerű ellenőrzésnek az ivóvíz-irányelvben felsorolt paraméterek közül csak néhány kiválasztott paramétert kell vizsgálnia.
Vízellátási terület	A vízellátási terület az a földrajzilag meghatározott térség,

(WSZ)	amelyen belül egy vagy több forrásból emberi fogyasztásra szánt vizet termelnek ki, és amelyen belül a víz minősége hozzávetőlegesen egységesnek tekinthető.
-------	--

ÖSSZEFOGLALÁS

Az ivóvíz-irányelv

I. Bolygónkon a víz elengedhetetlen az élethez. Ökoszisztémáinknak, társadalmainknak és gazdaságunknak is szüksége van elegendő tiszta vízre a megfelelő működéshez. Az Unió évek óta fontos szakpolitikai törekvésnek tekinti, hogy az uniós polgárok egészségének védelme érdekében biztonságos hozzáférést biztosítson a minőségi ivóvízhez. Az EU ezért 1975-ben vízügyi jogszabályt fogadott el a fogyasztók és a vízhasználók káros hatásokkal szembeni védelmére. 1980-ban elfogadták, majd 1998-ban felülvizsgálták az emberi fogyasztásra szánt vízre vonatkozó normákról szóló irányelvet, azaz az ivóvíz-irányelvet, amelynek jelenleg is folyamatban van egy újabb felülvizsgálata.

Hogyan végeztük az ellenőrzést?

II. Az ellenőrzés során azt értékeltük, hogy az uniós fellépések javították-e Bulgáriában, Magyarországon és Romániában a polgárok minőségi ivóvízhez való biztonságos hozzáférést. Konkrétan azt vizsgáltuk, hogy teljesültek-e az ivóvíz-irányelv előírásai, hogy a vizsgált ERFA/KA-finanszírozású projektek javították-e az ivóvízminőséget és az ivóvízellátáshoz való hozzáférést, és hogy a termelt jövedelem és az azt kiegészítő tagállami közfinanszírozás megfelelően biztosítja-e az ivóvízellátási infrastruktúrára irányuló uniós finanszírozású beruházások fennmaradását és fenntarthatóságát.

III. A 2007 és 2020 közötti időszakban 3,7 milliárd euró körül alakul e három tagállam számára az ivóvízkezeléshez és -ellátáshoz kapcsolódó beruházásokhoz nyújtott ERFA/KA finanszírozás összege. Az ellenőrzés a tagállamok uniós csatlakozásától 2016 végéig tartó időszakra terjedt ki.

Megállapításaink

IV. Összességében azt állapítottuk meg, hogy Bulgáriában, Magyarországon és Romániában javult a polgárok minőségi ivóvízhez való hozzáférése és az ivóvíz-szolgáltatás. Ez nagyrészt az elmúlt évek jelentős, ERFA/KA-finanszírozással megvalósított beruházásainak köszönhető. Vannak azonban még olyan területek, ahol a közellátási hálózat az 1998-as ivóvíz-irányelvben előírt uniós normáknak nem teljesen megfelelő vizet biztosít a

polgároknak. Ezenfelül jelentős tagállami köz- és magánberuházásokra van szükség ahhoz, hogy az érintett országokban mindenütt jó minőségű ivóvízhez lehessen hozzájutni, és hogy biztosítani lehessen az uniós víziközmű-beruházások megfelelő fenntartását.

Ajánlásaink

V. A Bizottság:

- a) a korábbi jelentések alapján kísérelje figyelemmel a tagállamok által végzett monitoring terén feltárt hiányosságok orvoslását, és gondoskodjon az ivóvíz-irányelv vonatkozó követelményeinek végrehajtásáról;
 - b) az ivóvíz-irányelv jelenlegi felülvizsgálata keretében arányos mértékben törekedjen a következőkre:
 - (b)1 gondoskodjon róla, hogy a tagállamok jobban tájékoztassák a Bizottságot a kis vízellátási területeknek biztosított eltérésekről;
 - (b)2 a kis vízellátási területekre is terjessze ki a beszámolási kötelezettségeket;
 - (b)3 biztosítsa a rendszeres beszámolást, hogy a tagállamoktól mindig időszerű információkat gyűjtsenek az ivóvíz-irányelv betartásáról. A Bizottság mérlegeljen alternatív lehetőségeket is (pl. automatizált adatgyűjtés a tagállami hatóságoktól) a beszámolási tevékenység megkönnyítése és felgyorsítása, valamint az időszerű információk rendelkezésre állásának biztosítása érdekében;
 - (b)4 javítsa a fogyasztóknak az emberi fogyasztásra szánt víz minőségével kapcsolatos megfelelő és naprakész tájékoztatására vonatkozó követelményeket;
 - c) támogassa a tagállamokat a vízvesztesség csökkentését célzó fellépések előmozdításában. Ezt többek között az ivóvíz-infrastruktúra terén nyújtott uniós finanszírozás hatókörének a vízvesztesség csökkentésére való kiterjesztése, illetve a vízvesztéssel kapcsolatos átláthatóság fokozása révén lehetne megtenni.
-

VI. A tagállamok:

- a) az összes víziközmű-projekt esetében írják elő kiválasztási kritériumként a vízveszteség bizonyos mértékű – a nemzeti célértékek teljesítését lehetővé tevő – csökkentésére irányuló terveket;
 - b) gondoskodjanak róla, hogy a vízdíjak biztosítsák a vízügyi infrastruktúra fenntarthatóságát, beleértve annak karbantartását és megújítását is;
 - c) amellett, hogy a vízdíjstruktúra révén biztosítják a teljes költségmegtérülést, mérlegeljék szükség esetén pénzügyi vagy egyéb támogatás nyújtását azoknak a háztartásoknak, amelyek esetében a vízszolgáltatások díja meghaladná a megfizethetőségi rátát.
-

BEVEZETÉS

Az uniós ivóvíz-irányelv

1. Bolygónkon a víz elengedhetetlen az élethez. Ökoszisztémáinknak, társadalmainknak és gazdaságunknak is szüksége van elegendő tiszta vízre a megfelelő működéshez. Az Unió évek óta fontos szakpolitikai törekvésnek tekinti, hogy az uniós polgárok egészségének védelme érdekében biztonságos hozzáférést biztosítson a minőségi ivóvízhez. Az EU ezért 1975-ben vízügyi jogszabályt fogadott el a fogyasztók és a vízhasználók káros hatásokkal szembeni védelmére. Az Unió környezetpolitikájának is szerves részét képezi az összes uniós lakos jó minőségű és biztonságos vízellátásának biztosítása¹.

2. Az első – a tagállamokban biztosított ivóvíz minőségéről szóló – irányelvet 1975-ben fogadták el². Később napvilágot látott az emberi fogyasztásra szánt vízre vonatkozó normákról szóló irányelv, azaz az ivóvíz-irányelv is, amely célja az emberek egészségének védelme az emberi fogyasztásra szánt vízben található szennyeződések okozta káros hatásoktól (lásd: **1. háttérmagyarázat**). Ez utóbbi irányelvet 1980-ban fogadták el³, majd 1998-ban felülvizsgálták⁴. Jelenleg is folyamatban van egy újabb felülvizsgálata.

1. háttérmagyarázat. Az ivóvíz-irányelv

Az ivóvíz-irányelv meghatározza az Unióban az ivóvízre alkalmazandó minőségi normákat: ehhez 49 paramétert ír elő, amelyeket a tagállamoknak rendszeresen monitorozniuk és vizsgálniuk kell.

A paraméterek három kategóriába sorolhatók:

- az emberi egészség szempontjából lényeges mikrobiológiai paraméterek – elsősorban E. coli és enterococcus;

¹ Európai Környezetvédelmi Ügynökség (<http://www.eea.europa.eu>).

² A Tanács 1975. június 16-i 75/440/EGK irányelve a tagállamokban ivóvízkivételre szánt felszíni víz minőségi követelményeiről (HL L 194., 1975.7.25., 26. o.).

³ A Tanács 1980. július 15-i 80/778/EGK irányelve az emberi fogyasztásra szánt víz minőségéről (HL L 229., 1980.8.30., 11. o.).

⁴ A Tanács 1998. november 3-i 98/83/EK irányelve az emberi fogyasztásra szánt víz minőségéről (HL L 330., 1998.12.5., 32. o.).

- az emberi egészség szempontjából lényeges kémiai paraméterek – egyes egyedi anyagoktól (például egyes fémtípusok, szerves vegyületek) a generikus anyagokig (például növényvédő szerek és a fertőtlenítés melléktermékei);
- indikátor paraméterek, azaz különböző mikrobiológiai, kémiai és radiológiai paraméterek keverékei, amelyek információkkal szolgálnak a kezelési folyamatokról, valamint az ivóvíz organoleptikus (az anyag színe, íze és állaga) és esztétikai minőségéről. Ha egy indikátor paraméter nem teljesül, az arra mutat, hogy olyan probléma van a vízszolgáltatással, amely kapcsán vizsgálatot kell folytatni és mérlegelni kell, hogy a probléma kockázatot jelent-e az emberi egészségre.

3. Az irányelv lehetővé teszi a tagállamok számára, hogy eltérést alkalmazzanak e szabály alól, azaz ideiglenesen ne teljesítsék az előírt vízminőségi normákat. Az ilyen eltérések időtartama legfeljebb három év lehet, amely két alkalommal (három-három évvel) meghosszabbítható.

Monitoring- és beszámolási keret

4. A tagállamok kötelesek gondoskodni az ivóvíz-irányelvben meghatározott minimumkövetelményeknek⁵ megfelelő vízellátási területek létrehozásáról és megfelelő monitoringprogramok kialakításáról. Az ivóvíz-irányelv a következőket különbözteti meg:

- átlagosan napi 1000 m³-t meghaladó vízhozammal rendelkező vagy 5000 főnél többet ellátó területek, közismert nevükön „nagy vízellátási területek”;
- átlagosan napi 1000 m³-nél alacsonyabb vízhozammal rendelkező vagy 5000 főnél kevesebbet ellátó területek, közismert nevükön „kis vízellátási területek”;
- átlagosan napi 10 m³-nél alacsonyabb vízhozammal rendelkező vagy 50 főnél kevesebbet ellátó területek, közismert nevükön „nagyon kis vízellátási területek”.

5. Az ivóvíz-irányelv ezenfelül előírja, hogy időszerű információkat kell biztosítani a fogyasztók számára⁶, és hogy a tagállamoknak háromévente (az eltelt három évre

⁵ Az ivóvíz-irányelv 7. cikke, valamint II. és III. melléklete.

vonatkozó) jelentést kell közzétenniük az emberi fogyasztásra szánt víz minőségéről. Ezeket a jelentéseket a beszámolási időszak végétől számított egy naptári éven belül kell közzétenni, és a közzétételt követő két hónapon belül meg kell küldeni a Bizottságnak.

6. A Bizottság részéről – egy online beszámolási eszköz segítségével⁷ – az Európai Környezetvédelmi Ügynökség (EEA) gyűjti a tagállamok vízminőségi adatait. Szintén az EEA feladata az adatbázisban szereplő információk minőségének ellenőrzése és a nemzeti adatbázisok elkészítése (ezeket a tagállamok utólag ellenőrzik). A Bizottság ezen adatok alapján – a tagállami jelentések beérkezésétől számított kilenc hónapon belül – összefoglaló jelentést tesz közzé az Unió egésze tekintetében az emberi fogyasztásra szánt víz minőségéről.

7. Ebben a jelentésben – amely alapvető eszközt jelent az ivóvíz-irányelvben előírt parametrikus értékek be nem tartásának feltárásához – a tagállamoknak kötelezően adatot kell szolgáltatniuk nagy vízellátási területeik vízminőségéről. A kis vízellátási területekre vonatkozó adatszolgáltatás önkéntes. A tagállamok mentesíthetik az ivóvíz-irányelv rendelkezései alól a nagyon kis vízellátási területeket, azaz az átlagosan napi 10 m³-nél alacsonyabb vízhozammal rendelkező vagy 50 főnél kevesebbet ellátó területeket.

Az ivóvíz minősége az Unióban

8. Mivel az ivóvíz-irányelv előírja az ivóvíz minőségének értékelését, évente több millió elemzést végeznek a tagállamokban. A 2011–2013-as beszámolási időszak során például 4,1 millió elemzést végeztek mikrobiológiai, 7,1 milliót kémiai és 17,5 milliót indikátor paraméterekre (lásd: **1. háttérmagyarozat**). Ha az adott évben végzett minden elemzésnek legalább 99%-a megfelel az adott normának, úgy tekinthető, hogy a tagállam teljesíti az ivóvíz-irányelvben előírt parametrikus értéket.

9. Az indikátor paraméterek esetében a norma túllépése nem feltétlenül jelenti az irányelvnek való megfelelés hiányát, mert a legtöbb esetben nincs szó közvetlenül az emberi egészséget fenyegető helyzetről. Bár a legtöbb indikátor paraméter nem jelent közvetlen

⁶ Az ivóvíz-irányelv 13. cikke.

⁷ <http://rod.eionet.europa.eu/obligations/171>.

veszélyt az emberi egészségre, a vízminőségre közvetetten hatással lehet a víz megjelenése, íze vagy illata révén, és ezáltal befolyásolhatja a fogyasztó általi elfogadhatóságot. Az ivóvíz-irányelv a vas esetében például 200 µg/l határértéket ír elő. 300 µg/l vastartalom mellett a víz elszíneződik, észrevehetően vasízűvé és zavarossá válik, ami a fogyasztókra nem tesz jó benyomást. Az egészségügyileg elfogadható határérték 2000 µg/l, azaz jóval magasabb, mint a fogyasztók számára a gyakorlatban elfogadható érték. Az indikátor paraméterek a megfelelő vízkezelésre is hatással lehetnek. A szerves anyagok jelenléte például elégtelen fertőtlenítést eredményezhet.

10. Az Unióban összességében jó az ivóvíz minősége⁸. A nagy vízellátási területek túlnyomó többsége nagymértékben megfelel az ivóvíz-irányelvben előírt mikrobiológiai és kémiai paramétereknek (a részletekért lásd: **1. táblázat**). Ráadásul az Unió egészének megfelelése sokat javult a 2008–2010-es beszámolási időszakhoz képest⁹.

⁸ COM(2016) 666 final (2016.10.20.): Összegző jelentés az ivóvíz minőségéről az EU-ban a 98/83/EK irányelv 13. cikkének (5) bekezdése szerinti, a 2011–2013 közötti időszakra vonatkozó tagállami jelentések vizsgálata alapján.

⁹ COM(2014) 363 final (2014.6.16.): Összegző jelentés az ivóvíz minőségéről az EU-ban a 98/83/EK irányelv szerinti, a 2008–2010 közötti időszakra vonatkozó tagállami jelentések vizsgálata alapján.

1. táblázat. A tagállamok¹ megfelelési aránya

	2008–2010	2011–2013
A mikrobiológiai paraméterek összesített megfelelési aránya		
> 99%	23	27
95% < X < 99%	4	-
< 95%	-	-
A kémiai paraméterek összesített megfelelési aránya		
> 99%	11	26
95% < X < 99%	11	1 ²
< 95%	5	-
Az indikátor paraméterek összesített megfelelési aránya		
> 99%	7	21
95% < X < 99%	10	5 ³
< 95%	10	1 ⁴

¹ Horvátország csak 2013. július 1-jén csatlakozott az Unióhoz, ezért mentesült a 2011–2013-as beszámolási folyamat alól.

² Magyarország.

³ Dánia, Ciprus, Lettország, Magyarország és Szlovénia.

⁴ Az indikátor paraméterek esetében Málta 90% körüli megfelelési arányt jelentett be a kloridra vonatkozó igen alacsony megfelelési arányok miatt.

Forrás: Az Európai Számvevőszék elemzése az uniós ivóvíz minőségéről szóló összegző jelentésekben közzétett adatok alapján.

11. A kis vízellátási területek esetében (amelyek együttesen mintegy 65 millió embernek biztosítják Uniószerint a vízellátást) a 2011–2013-as beszámolási időszakban az átlagos megfelelési ráta meghaladta a 98%-ot¹⁰. Ez jelentős fejlődést mutat a 2008–2010-es beszámolási időszakhoz képest, amikor a kis vízellátási területeknek csak mintegy 59%-a felelt meg maradéktalanul az ivóvíz-irányelv követelményeinek¹¹. A 2008–2010-es időszakban a Cseh Köztársaság kivételével az összes tagállam jelentést készített a kis vízellátási területekről; a 2011–2013-as beszámolási időszakban azonban csak a tagállamok mintegy fele (körülbelül 34,6 millió kis vízellátási terület által kiszolgált fogyasztóra vonatkozóan) küldte meg ezeket az információkat. Ennek az az oka, hogy a kis vízellátási területekre nézve nem kötelező az információszolgáltatás.

¹⁰ COM(2016) 666 végleges, 2. o.

¹¹ A kis vízellátási területekre és a 2008–2010-es időszakra vonatkozó tagállami adatlapokból extrapolált adatok (http://ec.europa.eu/environment/water/water-drink/reporting_en.html).

12. A kis vízellátási területekkel kapcsolatos hiányosságokra a hetedik környezetvédelmi cselekvési program is felhívta a figyelmet, amikor fokozottabb erőfeszítéseket sürgetett az ivóvíz-irányelv végrehajtása terén, különösen a kis ivóvízkészletek vonatkozásában¹².

Az ivóvízellátó rendszerekben bekövetkező vízvesztesség

13. Az ivóvízellátás kapcsán jelentős problémát jelent a nagyarányú fizikai vízvesztesség. Ez elsősorban a rosszul karbantartott vagy felújításra szoruló elosztó hálózatokon bekövetkező elszivárgás eredménye. A vízvesztesség arányát a ki nem számlázott vízmennyiség és az ellátórendszerbe beérkező teljes vízmennyiség arányaként számítják ki.

14. A 2014-ben közzétett, a 2008–2010-es időszakra vonatkozó adatok szerint a tagállamok közel felében a tiszta ivóvíz több mint 20%-a vész kárba a vízelosztó hálózatokban, még mielőtt elérne a fogyasztók vízcsapjaihoz; sőt ez a veszteség egyes tagállamokban a 60%-ot is eléri¹³. A 2011–2013-as időszak vonatkozásában – a korábbi időszakokkal ellentétben – sem az összefoglaló jelentés, sem a tagállami jelentések nem szolgáltatottak információt a vízvesztességgel kapcsolatban.

15. A veszteségek csökkentése nemcsak környezetvédelmi szempontból (az erőforrás-takarékosság miatt) fontos, de alapjaiban befolyásolja vízi közműveink teljesítményét is. Az Európa 2020 stratégia nagy hangsúlyt helyez az erőforrás-hatékonyságra, ami maga után vonja a vízi erőforrások felhasználásának hatékonyságnövelését is: ez egyben a víz kezeléséhez és szállításához szükséges energia, valamint a vízszámlák és a vízvesztesség csökkentését is lehetővé teszi¹⁴. A hetedik környezetvédelmi cselekvési program szintén

¹² Az Európai Parlament és a Tanács 2013. november 20-i 1386/2013/EU határozata a „Jólét bolygónk felélése nélkül” című, a 2020-ig tartó időszakra szóló általános uniós környezetvédelmi cselekvési programról (HL L 354., 2013.12.28., 171. o.) – 3. kiemelt célkitűzés (az 54. pont iii. albekezdése).

¹³ COM(2014) 363 final.

¹⁴ Az Európai Tanács 2010. június 17-i ülésének következtetései az „Európa 2020: Az intelligens, fenntartható és inkluzív növekedés stratégiája” című, 2010. március 3-i bizottsági közlemény (COM(2010) 2020) nyomán.

felhívja a figyelmet arra, hogy az infrastruktúrák felújítása révén is növelni kell a hatékonyságot¹⁵.

Főként az ERFA és a KA révén biztosított uniós finanszírozás

16. A vízi infrastruktúrákhoz nyújtott uniós finanszírozás legfőbb forrását az európai strukturális és beruházási alapok (esba) jelentik. A projektek finanszírozása főként az Európai Regionális Fejlesztési Alapból (ERFA) és a Kohéziós Alapból (KA) történik.

17. Az ivóvízprojektek gyakran kapcsolódnak szennyvízprojektekhez¹⁶. A 2007–2013-as programozási időszak során több mint 7,3 milliárd eurót fordítottak ivóvízzel összefüggő projektekre, ebből mintegy 4 milliárd eurót az EU-13 tagállamokban. A 2014–2020-as programozási időszakra összesen mintegy 4,7 milliárd eurót irányoztak elő ivóvízprojektekre: ebből mintegy 3,4 milliárd eurót az EU-13 tagállamok használhatnak fel (lásd: **I. melléklet**).

Ivóvíz-hozzáférés

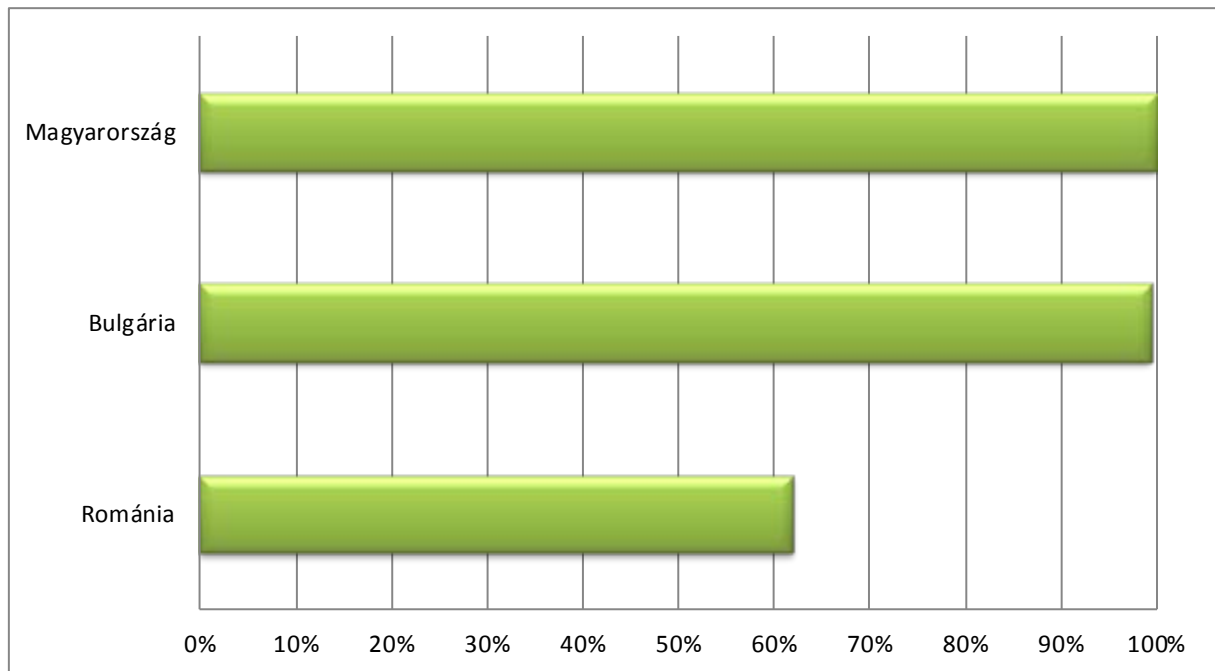
18. A biztonságos ivóvíz Unió-szerte többnyire mindenki számára elérhető. Néhány régió azonban továbbra sem biztosít hozzáférést a lakosságnak a vízszolgáltatáshoz. Az Eurostat adatai¹⁷ szerint tagállamonként jelentősen eltér a közüzemi vízellátási hálózatba bekötött lakosság aránya. Ez az arány Romániában a legalacsonyabb, mindössze 62% (lásd: **1. ábra**). A **II. melléklet** háttér-információkkal szolgál az uniós ivóvízforrásokról.

¹⁵ Az 1386/2013/EU határozat 2. kiemelt célkitűzése, 41. pont.

¹⁶ A 2007–2013-as programozási időszak során összesen körülbelül 14,6 milliárd euró uniós forrást irányoztak elő szennyvízprojektekre, ebből mintegy 10 milliárd eurót az EU-13 tagállamokban. A 2014–2020-as programozási időszakban ugyanez az összeg körülbelül 10 milliárd eurót tett ki, ebből 7 milliárd eurót az EU-13 tagállamok számára különítettek el.

¹⁷ Eurostat: A közüzemi vízellátási hálózatba bekötött lakosság aránya (kód: ten00 012).

1. ábra. A közüzemi vízellátási hálózatba bekötött lakosság aránya a felkeresett tagállamokban (2013)

Forrás: Eurostat.

19. A „Right2Water” elnevezésű európai polgári kezdeményezés 2013 decemberében közel 1,9 millió aláírást gyűjtött az összes tagállamban. A kezdeményezés arra szólította fel a Bizottságot, hogy „terjesszen elő jogalkotási javaslatot a vízhez és a szennyvízhálózatához való, az ENSZ által emberi jogként elismert jog végrehajtása, valamint a vízellátás és a szennyvízelvezetés mindenki számára elérhető közszolgáltatássá tétele érdekében.”¹⁸ A Bizottság 2014-ben értékelést tett közzé a jó minőségű ivóvíz biztosításához már elérhető uniós támogatásokról, és arra biztatta a tagállamokat, hogy az összes uniós polgárnak biztosítsák legalább a minimális szintű hozzáférést a vízszolgáltatáshoz¹⁹.

¹⁸ <http://www.right2water.eu/>

¹⁹ A Bizottság közleménye a „Minden embernek joga van a vízhez és a megfelelő higiénés körülményekhez! A víz közzé, nem árucikk!” európai polgári kezdeményezéséről. COM(2014) 177 final, 2014.3.19.

Vízdíj

20. A 2000-es víz-keretirányelv²⁰ rögzíti a vízdíjak megállapítása során követendő elveket, nevezetesen a vízszolgáltatási költségek megtérülésének elvét és a vízszolgáltatások megfizethetőségének elvét. A gyakorlatban a díjnak legalább az üzemeltetési és karbantartási költségeket, valamint az eszközök értékcsökkenésének jelentős részét fedezniük kell ahhoz, hogy biztosítható legyen a vízügyi infrastruktúra fenntarthatósága.

21. A vízszolgáltatásokat ugyanakkor megfizethetővé kell tenni a felhasználók számára. A vízdíj megállapításakor a tagállamok figyelembe vehetik a társadalmi, környezeti és gazdasági hatásokat annak érdekében, hogy a víz- és csatornaszolgáltatás megfizethető maradjon. A bizottsági iránymutatás a háztartás jövedelmének 4%-ában határozza meg az általánosan elfogadott megfizethetőségi arányt, azaz a teljes víz- és csatornadíj a háztartások jövedelmének 4%-a lehet²¹.

A vízpolitikával összefüggő korábbi számvevőszéki ellenőrzések és egyéb közelmúltbeli tanulmányok

22. Az elmúlt években több jelentést is közzétettünk a vízpolitika, illetve az ivóvíz- és szennyvíz-infrastruktúrákhoz kapcsolódó uniós beruházások témájában²². Ezek főbb következtetéseit a **II. melléklet** foglalja össze.

²⁰ A vízpolitika terén a közösségi fellépés kereteinek meghatározásáról szóló, 2000. október 23-i 2000/60/EK európai parlamenti és tanácsi irányelv (HL L 327., 2000.12.22., 1. o.) 9. cikke.

²¹ Európai Bizottság: „A 2007–2013-as új programozási időszak – A költség-haszon elemzés elvégzésének módszertani útmutatója – 4. sz. munkadokumentum”, 8/2006.

²² 9/2010. sz. különjelentés: „Hatékony-e az Unió strukturális intézkedéseinek keretében a háztartási vízellátásra fordított kiadások felhasználása?”; 4/2014. sz. különjelentés: „Az uniós vízpolitika célkitűzéseinek integrálása a KAP-ba: részleges siker”; 2/2015. sz. különjelentés: „Uniós finanszírozású települési szennyvíztisztító telepek a Duna-medencében: a tagállamoknak további segítségre van szükségük az uniós szennyvíz-politikai célok eléréséhez”; 23/2015. sz. különjelentés: „Vízminőség a Duna vízgyűjtő területén: haladás tapasztalható a víz-keretirányelv végrehajtása terén, de sok még a teendő”; 3/2016. sz. különjelentés: „A Balti-tenger eutrofizációja elleni küzdelem: további és eredményesebb fellépésre van szükség” (<http://eca.europa.eu>).

23. 2015 májusában az Európai Parlament Kutatószolgálatja jelentést tett közzé az ivóvíz-irányelvről²³.

AZ ELLENŐRZÉS HATÓKÖRE ÉS MÓDSZERE

24. Az ellenőrzés során azt értékeltük, hogy az uniós fellépések javították-e Bulgáriában, Magyarországon és Romániában a polgárok minőségi ivóvízhez való biztonságos hozzáférését. Elsősorban a következőket vizsgáltuk:

- Teljesültek-e az ivóvíz-irányelv előírásai?
- A vizsgált ERFA/KA-finanszírozású projektek javították-e az ivóvízminőséget és az ivóvízellátáshoz való hozzáférést?
- A termelt jövedelem és az azt kiegészítő tagállami közfinanszírozás megfelelően biztosítja-e az ivóvízellátási infrastruktúrákra irányuló uniós finanszírozású beruházások fennmaradását és fenntarthatóságát?

25. Úgy döntöttünk, hogy az EU-13 tagállamaira összpontosítunk, mert 2010-ben már közzétettünk egy különjelentést az ivóvízzel kapcsolatos helyzetről a 2000–2006-os programozási időszak tekintetében, amely elsősorban az EU-15 tagállamokkal foglalkozott²⁴. A kiválasztott tagállamokat főként a 2007 és 2020 között azoknak folyósított uniós támogatás összege (3,7 milliárd euró, ami az EU-13 tagállamainak az ivóvíz-szolgáltatás biztosításához és igazgatásához nyújtott összes uniós támogatás mintegy 50%-át teszi ki – lásd: **I. melléklet**), az ivóvízhez való korlátozott hozzáférés (Románia esetében) és a 2008–2010-es időszak tekintetében bejelentett nagymértékű vízveszteség alapján határoztuk meg.

26. Az ellenőrzés a Bizottság és a felkeresett tagállamok által nyújtott bizonyítékok alapján történt a következők révén:

²³ Az Európai Parlament Kutatószolgálatja (EPRS): *Water legislation, Cost of Non-Europe Report* (Vízügyi jogszabályok – Jelentés az európai szintű szabályozás hiányából fakadó költségekről), 2015. május.

²⁴ 9/2010. sz. különjelentés.

- a Környezetvédelmi Főigazgatóság és a Regionális és Várospolitikai Főigazgatóság képviselőivel készített interjúk;
- a vonatkozó uniós és tagállami dokumentumok elemző vizsgálata;
- a kiválasztott tagállamok környezetvédelmi és egészségügyi minisztériumainak, irányító hatóságainak, szabályozó testületeinek stb. képviselőivel készített interjúk;
- kilenc (mindhárom felkeresett tagállamban három-három) ERFA/KA-projekt megtekintése és felülvizsgálata, beleértve a projektdokumentációt, így a kérelmeket, a támogatási szerződéseket, a jelentéseket és a projekt végrehajtásához kapcsolódó egyéb dokumentumokat;
- a kilenc vizsgált projektben érintett vízi közművek üzemeltetőivel, valamint a projektek kedvezményezettjeivel és irányító hatóságaival készített interjúk.

27. Az ellenőrzés során megvizsgált ERFA/KA-támogatású ivóvízprojektek az ivóvízellátási ciklushoz kapcsolódó infrastruktúra összes elemét – így a vízgyűjtők létrehozását és felújítását (lásd: **1. kép**), a víztelepeket (lásd: **2. kép**), a tárolást és a vezetékek útján való elosztást (lásd: **3. kép**) és az átemelő telepeket is – lefedik. A kiválasztott projektek mindegyike azon húsz projekt között volt, amelyek a 2007–2013-as programozási időszakban a legnagyobb összegű uniós társfinanszírozásban részesültek az egyes tagállamokban. A kiválasztás során törekedtünk arra, hogy a projektek tükrözzék az ivóvíz-irányelv célkitűzéseinek teljesülésével, valamint a hozzáféréshez, a vízvesztéshez és a minőséghez kapcsolódó kérdésekkel kapcsolatos fő szempontokat.

1. kép. Zagybevezetés Călăraşiban (Románia)

Forrás: Számvevőszék.

2. kép. Vízkezelő berendezés a bogyzslói vízkezelő telepen (Szekszárd, Magyarország)

Forrás: Számvevőszék.

3. kép. Földmunkálatok Veliko Tarnovo-ban (Bulgária)

©A „Környezet” operatív program bulgáriai irányító hatósága.

28. Az ellenőrzés a tagállamok uniós csatlakozásától 2016 végéig tartó időszakra terjedt ki.

ÉSZREVÉTELEK

2016 végére a legtöbb tekintetben végrehajtották az 1998-as ivóvíz-irányelvet

29. Az Európai Unió csak úgy tudja elérni szakpolitikai céljait, ha a tagállamok a gyakorlatban is eredményesen alkalmazzák az uniós jogszabályokat. A tagállamok feladata, hogy az irányelveket az előírt határidőn belül átültessék saját nemzeti jogukba. Ezenfelül megfelelően alkalmazniuk kell és végre kell hajtaniuk az összes uniós jogszabályt²⁵. A Bizottság felelős a tagállamok erőfeszítéseinek figyelemmel kíséréséért és az uniós jognak való megfelelés biztosításáért, amihez adott esetben hivatalos jogi eljárások alkalmazására is sor kerülhet²⁶.

²⁵ Az Európai Unió működéséről szóló szerződés (EUMSZ) 291. cikkének (1) bekezdése.

²⁶ Az Európai Unióról szóló szerződés (EUSZ) 17. cikke.

30. Az ivóvíz minőségét szabályozó legfontosabb uniós jogszabály az ivóvíz-irányelv. Ennek megfelelően a következőket vizsgáltuk:

- A felkeresett tagállamok helyesen ültették-e át az ivóvíz-irányelvet nemzeti jogi keretükbe, és teljesítették-e annak követelményeit?
- A felkeresett tagállamokban minden fogyasztó hozzájut-e megfelelő minőségű ivóvízhez?
- A monitoringrendszer megfelelően tájékoztat-e az ivóvíz-irányelv végrehajtásáról?
- A fogyasztóknak naprakész tájékoztatás áll-e rendelkezésükre az ivóvíz minőségéről?
- A Bizottság rendszeresen felülvizsgálja-e az ivóvíz-irányelv tudományos és technikai szempontjait?

A felkeresett tagállamok nemzeti jogszabályai összhangban vannak az ivóvíz-irányelv előírásaival

31. Az ivóvíz-irányelv nemzeti jogba való eredményes átültetése elengedhetetlen annak biztosításához, hogy az ivóvíz Unió-szerte azonos biztonsági normáknak feleljen meg. Az egyes tagállamok csatlakozásától²⁷ kezdve a Bizottságnak gondoskodnia kellett arról, hogy a tagállami jogszabályok megfeleljenek az uniós keretszabályoknak, kivéve, ha a csatlakozási szerződés egyedi eltérést engedélyezett azok alól.

32. A Bizottság megfelelőségi tanulmányokat készít, amelyek összevetik az uniós kötelezettségeket a tagállami jogszabályok vonatkozó rendelkezéseivel, és ezek alapján értékeli, hogy ez utóbbiak megfelelnek-e az uniós irányelvek előírásainak. Így történt 2004-ben Magyarország, 2007-ben pedig Bulgária és Románia esetében is.

33. A Bizottság a három felkeresett tagállam esetében megállapította, hogy a nemzeti jogszabályok nem felelnek meg maradéktalanul az ivóvíz-irányelvnek, ezért 2008-ban

²⁷ Magyarország esetében 2004. május 1., Bulgária és Románia esetében 2007. január 1.

Magyarország ellen, majd 2009-ben Bulgária és Románia ellen is kötelezettségszegési eljárást²⁸ (lásd: **2. háttérmagyarázat**) indított (lásd: **III. melléklet**).

2. háttérmagyarázat. Kötelezettségszegési eljárás

Amennyiben úgy véli, hogy nem teljesül az európai uniós jog, a Bizottság megindíthatja az EUMSZ 258. cikke szerinti kötelezettségszegési eljárást.

Az eljárás első szakaszában a Bizottság hivatalos felszólító levelet küld a tagállamnak, amelyben felkéri, hogy két hónapon belül nyújtsa be észrevételeit. Ez a szakasz rendszerint még nem nyilvános.

Ha a Bizottság nem ítéli meggyőzőnek a tagállam által benyújtott észrevételeket, vagy a tagállam nem reagál a felszólításra, a Bizottság indokolással ellátott véleményt bocsáthat ki, amely ismét két hónapot hagy a tagállamnak a jogsértés megszüntetésére. Ebben a szakaszban a Bizottság már sajtóközlemény útján tájékoztatja az uniós polgárokat az eljárás céljáról.

Ha a tagállam továbbra sem gondoskodik az európai uniós jog betartásáról, a Bizottság a Bíróság elé viheti az ügyet, amely kötelező érvényű határozatokat hoz.

Ha a tagállam a Bíróság határozatát sem teljesíti, a Bizottság újabb hivatalos felszólító levél után másodszor is a Bíróság elé tárhatja az ügyet, amelytől az EUMSZ 260. cikke értelmében ez alkalommal már általányösszeg vagy kényszerítő bírság kiszabását is kérheti.

34. A három tagállam a kötelezettségszegési eljárás nyomán módosította nemzeti jogszabályait. Az ügyet ezért Magyarország esetében 2009-ben, Románia esetében pedig 2010-ben lezárták. Bulgária esetében olyan jelentős mértékű módosításokra került sor, hogy a Bizottság 2012-ben ismét megfeleléségi tanulmányt készített, amely további szabálytalanságokat tárt fel, ezért a kötelezettségszegési eljárást csak 2015-ben sikerült lezárni. Felülvizsgálatunk azt állapította meg, hogy a három felkeresett tagállam nemzeti jogszabályai jelenleg összességében megfelelnek az ivóvíz-irányelv követelményeinek.

²⁸ A 2008/2247. sz. (Magyarország), 2009/2259. sz. (Bulgária) és 2009/2260. sz. (Románia) kötelezettségszegési eljárás.

Magyarország és Románia esetében eltéréseket engedélyeztek az ivóvíz-irányelvtől, Bulgária esetében azonban nem

35. A tagállamok átmeneti eltérést engedélyezhetnek a paraméterek teljesítése alól az általuk meghatározandó maximális mértékig, feltéve, hogy az átmeneti eltérés nem jelent potenciális veszélyt az emberi egészségre, és hogy az adott térségben az emberi fogyasztásra szánt víz szolgáltatását más, ésszerű módon nem lehet fenntartani (lásd: **3. háttérmagyarozat**).

3. háttérmagyarozat. Az ivóvíz-irányelv 9. cikke szerinti eltérések

A tagállam vagy a Bizottság által engedélyezett átmeneti eltérésekben meg kell határozni a következőket:

- a) az eltérés oka;
- b) a szóban forgó paraméter, a vonatkozó korábbi ellenőrzési eredmények, valamint az átmeneti eltérés ideje alatt megengedhető maximális érték;
- c) a földrajzi térség, a naponta szolgáltatott víz mennyisége, az érintett lakosság, illetve az, hogy az átmeneti eltérés érint-e valamilyen releváns élelmiszeripari vállalkozást;
- d) megfelelő ellenőrzési rendszer, szükség szerint megnövelt ellenőrzési gyakorisággal;
- e) a szükséges javító intézkedések tervének rövid összefoglalása, beleértve a munkálatok ütemtervét, a becsült költségeket és a felülvizsgálatra vonatkozó rendelkezéseket;
- f) az átmeneti eltérés igényelt időtartama.

36. Ezeket az eltéréseket a lehető legrövidebb időre, de legfeljebb három évre lehet engedélyezni. Ha ezen első időszak után még mindig fennállnak az eltérést eredményező problémák, a tagállamok – a Bizottság tájékoztatása mellett – egy újabb hároméves időszakkal meghosszabbíthatják annak időtartamát. Rendkívüli körülmények esetén a tagállam kérhet a Bizottságtól egy harmadik, három évet meg nem haladó időtartamra szóló átmeneti eltérést is.

37. A tagállamoknak két hónapon belül tájékoztatniuk kell a Bizottságot a nagy vízellátási területeket érintő eltérésekről. A kis vízellátási területekkel kapcsolatos eltérésekről csak a második eltérési időszaktól kezdve kell értesíteni a Bizottságot.

38. Magyarország esetében a 2012 végéig tartó harmadik eltérési időszak végén az eltéréssel érintett vízellátási területek még közel 80%-a (365 vízellátási területből 289) nem felelt meg az irányelvnek. Idővel azonban megmutatkoztak a magyar hatóságok által az eltéréssel érintett területek helyzetének javítása érdekében tett intézkedések eredményei. 2016 áprilisában a 365 vízellátási területből már csak 66 nem felelt meg az ivóvíz-irányelvnek. A Bizottság ugyanakkor a határidő-túllépés miatt 2016 májusában kötelezettségszegési eljárást indított Magyarország ellen.

39. Romániának szintén eltéréseket biztosított a csatlakozási szerződés²⁹ a 2010, illetve 2015 végéig tartó időszakra. Románia ezenfelül a csatlakozás óta hét további eltérésről (azaz újabb eltérési időszakról) értesítette a Bizottságot, 2014 és 2018 közötti határidőkkel. A román Egészségügyi Minisztérium szerint azonban 2015 végén még mindig 335 vízellátási területen (amelyek összesen 762 000 főt, a román lakosság mintegy 3,8%-át látják el vízzel) nem sikerült teljesíteni az összes paraméter esetében az előírt minőségi normákat. A román hatóságok szerint a 2014–2020-as időszakban további intézkedéseket terveznek az ivóvíz-irányelvvel való összhang biztosítására a „Nagy infrastruktúrák” operatív program, a nemzeti vidékfejlesztési program és a nemzeti helyi fejlesztési program keretében.

40. Bulgáriában e jelentés elkészítésének időpontjáig nem ítélték meg eltérést. A bolgár Egészségügyi Minisztérium szerint az ország több területét is megfelelőségi problémák jellemzik. A legsúlyosabbak a nitrát-, illetve nitrátszintekhez kapcsolódnak, és mintegy 300 kis vízellátási területet érintenek. 150 ilyen terület esetében a szabálytalanság a mezőgazdasági gyakorlatokra vezethető vissza³⁰, és huzamosan fennáll. Becslések szerint e szabálytalanságok miatt mintegy 124 ezren (a lakosság 1,7%-a) nem jutnak hozzá az ivóvíz-irányelv követelményeinek maradéktalanul megfelelő ivóvízhez.

²⁹ VII. melléklet, 9. fejezet: Környezet, C. rész – vízminőség (HL L 157., 2005.6.21., 166. o.).

³⁰ A mezőgazdasági gyakorlatokra visszavezethető vízszennyezéssel kapcsolatban részletes információkért lásd a 23/2015. és 3/2016. sz. számvevőszéki különjelentést.

41. Akár alkalmazott eltérést, akár nem, mindhárom tagállamban vannak olyan fogyasztók, akik nem jutnak hozzá megfelelő minőségű ivóvízhez. A tagállamok dolgoznak a helyzet megoldásán, de néha – mint például Magyarország esetében – ezek túl későn hoznak eredményt. Romániában jelenleg folyik a kapcsolódó intézkedések végrehajtása, de még korai lenne megítélni azok eredményességét.

Az ivóvíz-irányelv monitoringrendszerének hiányosságai

Néhány tagállam későn jelenti be monitoringadatait

42. A 2002 és 2013 közötti időszakra vonatkozó három összefoglaló jelentést (lásd: 5–7. bekezdés) átlag több mint 17 hónapos késedelemmel tették közzé. A **2. táblázat** bemutatja az ezen időszokról készített összefoglaló jelentések közzétételének határidejét és tényleges időpontját.

2. táblázat. Az összefoglaló jelentések közzétételének határideje és tényleges időpontja

Összefoglaló jelentés	Közzététel határideje	Közzététel időpontja	Késedelem
2002–2004	2006. november	2007. december	13 hónap
2005–2007	2009. november	2011. december	25 hónap
2008–2010	2012. november	2014. június	19 hónap
2011–2013	2015. november	2016. október	11 hónap

43. Egy 2013-ban közzétett tanulmány³¹ szerint ez a tagállamok által benyújtandó információk összetettségére (a paraméterek nagy számára és a részletes információ mennyiségére) vezethető vissza, ami miatt a tagállamok késve és hiányosan nyújtották be jelentéseiket.

³¹ *Development of a Concept for the Future of Reporting under the Drinking Water Directive - critical analysis report (Az ivóvíz-irányelvvvel kapcsolatos beszámolás jövőbeni koncepciójának kidolgozása – kritikai elemző jelentés), 2013. május.*

44. A 2011–2013-as beszámolási időszakra vonatkozó jelentést a tagállamok többsége a megadott határidőn belül (2015. február) nyújtotta be³². Két tagállamnak (Görögországnak és Olaszországnak) azonban hat további hónapra volt szüksége adatai benyújtásához, egy (Magyarország) pedig csak 2016 áprilisára, azaz több mint egy év késedelemmel készült el a jelentéssel.

A felkeresett tagállamok nem tettek eleget maradéktalanul monitoringkötelezettségeiknek

45. Az ivóvíz-irányelv egyes paraméterek (főként indikátor paraméterek) esetében lehetővé teszi a monitoring intenzitásának csökkentését vagy akár teljes elhagyását. A tagállamok általában a következő feltételek mellett csökkenthetik az egyes paraméterek kapcsán vizsgálandó minták számát:

legalább két, egymást követő éven keresztül vett minták eredményei alapján az értékek állandóan és lényegesen jobbak a határértékeknél; és

valószínűsíthető, hogy a mintavételi ponton túl nincs olyan tényező, amely minőségromlást okozna³³.

46. Az (EU) 2015/1787 bizottsági irányelv átültetése lehetőséget biztosít a tagállamoknak arra, hogy eltérjenek a B. részben foglalt paraméterektől és mintavételi gyakoriságoktól, feltéve, hogy kockázatértékelést végeznek³⁴ (lásd: 61–63. bekezdés).

47. A három felkeresett tagállam nemzeti jogszabályai megfelelnek az ivóvíz-irányelv monitoringkövetelményeinek. A monitoring gyakorlati végrehajtásában azonban több hibát is feltártunk. A háromévenkénti beszámolás ismerteti, hogy az egyes paraméterek kapcsán a nagy vízellátási területek hány százalékát vizsgálták meg. A 2011–2013-as jelentés kapcsán

³² <http://rod.eionet.europa.eu/obligations/171/deliveries>.

³³ Az ivóvíz-irányelv B. részének 1. táblázatához fűzött 4. megjegyzés. Ezeket a rendelkezéseket a tagállamok által legkésőbb 2017. októberig átültetendő (EU) 2015/1787 bizottsági irányelvvel (HL L 260., 2015.10.7., 6. o.) módosított ivóvíz-irányelv II. melléklete váltja fel.

³⁴ A Bizottság 2015. október 6-i (EU) 2015/1787 irányelve az emberi fogyasztásra szánt víz minőségéről szóló 98/83/EK tanácsi irányelv II. és III. mellékletének módosításáról (HL L 260., 2015.10.7., 6. o.).

megállapítottuk, hogy a három felkeresett tagállam egyikében sem végezték el valamennyi nagy vízellátási területen az összes paraméter monitoringját, és ezt nem indokolták, illetve a jelentésekhez nem fűztek magyarázatot a monitoring alóli esetleges kivételekről.

A jelentések szerint például a nyomelemeket³⁵ a nagy vízellátási területeknek Bulgáriában és Magyarországon csak átlag 81%-ában, Romániában pedig csak 41%-ában monitorozták.

48. Ezt az is megerősíti, hogy néhány vizsgált ERFA/KA-projekt esetében szintén azt állapítottuk meg, hogy a monitoringot nem az ivóvíz-irányelvnek megfelelően végezték (nevezetesen az irányelvben előírtnál kevesebb paramétert vizsgáltak).

49. Bulgáriában a tagállami hatóságok tudatában vannak a monitoring elégtelenségének. A 2012-es bulgáriai nemzeti környezetvédelmi jelentés megemlíti, hogy a vízügyi szolgáltatók többsége egyes paraméterek (például a benzo[a]pirén, az antimon, a higany és a policiklusos aromás szénhidrogének) tekintetében nem felel meg az ivóvíz-irányelv mennyiségi és gyakorisági monitoringkövetelményeinek³⁶. Ráadásul nem is ellenőrizték valamennyi nagy vízellátási terület tekintetében az összes paramétert. A fent említett paraméterek monitoringját például csak a nagy vízellátási területek 66%-ánál végezték el.

50. Ezenfelül a 2014-es és 2015-ös előzetes adatok szerint bizonyos paramétereket – így a krómot, a vasat és az enterococcust – nem minden kis vízellátási területen ellenőriztek: a vasat csak az ilyen területek mintegy 90%-ánál, a krómot és az enterococcust pedig csak körülbelül 80%-ánál mérték. Tekintve, hogy Bulgáriában mintegy 1,7 millió lakost lát el kis vízellátási terület³⁷, ez azt jelenti, hogy becsléseink szerint 330 000 fő kapta az ivóvizet olyan kis vízellátási területről, amelyen nem ellenőrizték az enterococcus jelenlétét. Azokon a kis vízellátási területeken ráadásul, ahol elvégezték a monitoringot, a szabálytalan értékek aránya meghaladta a 2%-ot.

³⁵ Arzén, bór, kadmium, króm, réz, higany, nikkel, ólom, antimon és szelén.

³⁶ A 2012-es bulgáriai nemzeti környezetvédelmi jelentés 102. oldalán.

³⁷ Áttekintés a bulgáriai ivóvíz minőségéről – Az ivóvíz-irányelv értelmében a 2011–2013-as időszakról készített jelentés eredményei, 12. o.

51. A bolgár hatóságok szerint nem áll rendelkezésre kellő laborkapacitás: a minták teljes körű vizsgálatát a 28 regionális egészségügyi felügyeleti laboratórium közül csak hat tudja elvégezni, a brómtartalmat pedig csak két laboratórium képes vizsgálni. A 2014–2020-as „Környezet” operatív program keretében már folyamatban van a regionális egészségügyi felügyeletek laborkapacitásának fejlesztése.

A tagállami megfelelési beszámolás uniós ellenőrzése nem fedezett fel minden következetlenséget

52. A Bizottság részéről az EEA ellenőrzi a tagállamok által benyújtott szabályszerűségimonitoring-adatokat. Az EEA csak dokumentumalapú ellenőrzéseket végez, helyszíni ellenőrzést nem, ami értelemszerűen korlátozza a vizsgálatok hatókörét. Az EEA ezenfelül valószínűségi ellenőrzés útján kimutathatta volna a tagállami jelentések következetlenségeit a következő esetekben:

- a „Coliform baktériumok” paraméter kapcsán az elvégzett elemzések teljes számával (és ezzel összefüggésben a határérték-túllépések gyakoriságával) kapcsolatos pontatlanságok Romániában (lásd: **4. háttérmagyarázat**), és
- a „Nitritek” (helyesen: „Nitrátok”) paraméterrel kapcsolatos hiba Bulgáriában.

4. háttérmagyarázat. Példák az ivóvíz-irányelv betartásával kapcsolatos tagállami beszámolók olyan következetlenségeire, amelyeket az EEA feltárhatott volna

A 2011–2013-as jelentésben³⁸:

- a 2013-ban a „Coliform baktériumok” paraméter kapcsán végzett elemzések teljes bejelentett száma 7717³⁹,
- a paraméter határérték-túllépési gyakorisága pedig kb. 15,5%.

³⁸ Áttekintés a romániai ivóvíz minőségéről – Az ivóvíz-irányelv (a 98/83/EK irányelv) értelmében a 2011–2013-as időszakról készített jelentés eredményei.

³⁹ 3–2. táblázat.

Az ivóvíz minőségéről szóló 2013-as éves jelentés⁴⁰ ezzel szemben – helyesen – azt ismerteti, hogy – a 2013-ban a „Coliform baktériumok” paraméter kapcsán végzett elemzések teljes száma 67 475, ezért

– a paraméter tényleges határérték-túllépési gyakorisága kb. 1,8%.

Mivel 2011-ben 65 871, 2012-ben pedig 71 877 elemzésről számoltak be a „Coliform baktériumok” paraméter esetében, a 2013-ra bejelentett érték pedig ezeknek alig érte el az egytizedét, ezt a hibát könnyen fel lehetett volna tární.

A 2011–2013-as időszak tekintetében benyújtott jelentés eredményeiről szóló dokumentum ezenkívül több más paraméter (például a vas, a mangán és a telepszám) esetében is más elemzésszámot – és következésképpen más túllépésgyakoriság-értéket – tartalmazott, mint a 2013-as éves jelentés.

Nem állnak rendelkezésre a kis vízellátási területekre vonatkozó monitoringkövetelmények teljesítésével kapcsolatos információk

53. A kis vízellátási területek mintegy 65 millió embernek biztosítják az ivóvizet az Unióban. A Bizottság 2010-es adatokon alapuló becslése szerint az Unió egészében a kis vízellátási területek több mint egyharmadát nem ellenőrzik megfelelően, illetve az onnan nyert ivóvíz nem felel meg valamennyi minőségi normának⁴¹. A három felkeresett tagállamban 2010-ben a 27%-os uniós átlaghoz képest igen magas – Romániában 44%, Magyarországon 60% és Bulgáriában közel 100% – volt a nem kellőképpen figyelemmel kísért kis vízellátási területek aránya.

54. A 2011–2013-as beszámolási időszakban a tagállamok mintegy fele szolgáltatott információt a kis vízellátási területekről, és jelentett be az összes paramétert tekintve 98%

⁴⁰ *Calitatea apei distribuite în sistem centralizat în zonele cu peste 5000 de locuitori sau cu un volum de distribuție de peste 1000mc/zi în anul 2013 (ZAP mari) – Raport sintetic* (a Községi Környezeti Kockázatok Nemzeti Monitoringközpontjának honlapján közzétett jelentés).

⁴¹ http://ec.europa.eu/environment/water/water-drink/reporting_en.html és http://ec.europa.eu/environment/water/water-drink/small_supplies_en.html (angol nyelven).

feletti átfogó szabályszerűségi arányt⁴². A Bizottság 2016 nyarán felmérést készített a kis vízellátási területek szabályszerűségének értékelésére. A kérdésekre 24 tagállam válaszolt: ezek megerősítették, hogy a mikrobiológiai indikátorok tekintetében összességében teljesítik a 98%-os szabályszerűségi szintet.

55. Az ivóvíz-irányelv azonban nem írja elő kötelezően a kis vízellátási területekkel kapcsolatos beszámolást. A Bizottság nem tudja ellenőrizni, hogy a monitoring valóban a beszámolókból leírt módon történik-e, így kénytelen feltételezni, hogy a tagállamok jóhiszeműen, a lojális együttműködés elvének megfelelően készítik el jelentéseiket⁴³.

56. Nem egyértelmű azonban, hogy valóban ez a helyzet áll-e fenn, ezért a Bizottság az elmúlt években több kezdeményezés útján próbálta rábírni a tagállamokat, hogy megfelelően kísérjék figyelemmel kis vízellátási területeiket. A Bizottság 2011-ben tanulmányt tett közzé a kis vízellátási területekre vonatkozó kockázatértékelések végrehajtásáról⁴⁴, továbbá 2014-ben útmutatót készített a témában, amely kitér a kis vízellátási területekkel kapcsolatos bevált gyakorlatokra is⁴⁵. Az útmutatás eredményességét – azaz a kis vízellátási területek monitoringjának javulását – akkor lehet majd értékelni, amikor a tagállamok 2018 elején benyújtják a következő (2014–2016-os) beszámolási időszakra vonatkozó adataikat.

⁴² COM(2016) 666 final, 2. o.

⁴³ Az Európai Unióról szóló szerződés 4.3. cikke.

⁴⁴ *Towards a Guidance Document for the implementation of a risk-assessment for small water supplies in the European Union, Overview of best practices* (A kis uniós vízellátási területekre vonatkozó kockázatértékelések végrehajtásáról szóló útmutató kidolgozása – A bevált gyakorlatok áttekintése). 2011. november.

⁴⁵ *Framework for Action for the management of small drinking water supplies* (A kis ivóvízkészletekkel való gazdálkodásra irányuló fellépési keret) – ISBN 978–92-79–44 633–7 (<http://ec.europa.eu/environment/water/water-drink/pdf/Small%20drinking%20water%20supplies.pdf>).

A fogyasztók számára nem érhető el egyszerűen az ivóvíz minőségére vonatkozó információk

57. A tagállamoknak meg kell tenniük a szükséges intézkedéseket annak biztosítására, hogy megfelelő és naprakész információ álljon a fogyasztók rendelkezésére az emberi fogyasztásra szánt víz minőségéről⁴⁶. A három felkeresett tagállam helyesen ültette át ezt a követelményt nemzeti jogába.

58. Megállapítottuk azonban, hogy a Bizottság nem tett közé útmutatót a tagállamok számára az ivóvíz-irányelv vonatkozó követelményeinek teljesítéséről. Egy 2016-ban készült értékelő tanulmány szerint tagállamonként, sőt akár az egyazon tagállamon belüli vízszolgáltatóként is nagymértékben eltérnek a minőségi információk fogyasztókhoz való eljuttatása kapcsán alkalmazott gyakorlatok⁴⁷.

59. A vizsgált ERFA/KA-projektek esetében azt állapítottuk meg, hogy a fogyasztók nem mindig rendelkeznek egyszerű hozzáféréssel ezekhez az információkhoz, kivéve a vízhálózat üzemzavara esetén, vagy ha maguk a polgárok kérik ki az információkat. Magyarországon 2017-ben is csak 2014-es információk állnak a fogyasztók rendelkezésére⁴⁸, egy bulgáriai⁴⁹ és egy romániai⁵⁰ projekt esetében pedig 2015-ből származtak a feltüntetett adatok. Egy másik romániai projekt⁵¹ esetében az információkat egyáltalán nem tették közzé, hanem csak kérésre adták ki. Az érintett vízszolgáltató a helyszíni vizsgálat után frissítette honlapját, és 2017 februárjában már rendelkezésre álltak rajta a 2016-ra vonatkozó adatok.

⁴⁶ Az ivóvíz-irányelv 13. cikke.

⁴⁷ *Study supporting the revision of the EU Drinking Water Directive, Evaluation Report* (Az uniós ivóvíz-irányelv felülvizsgálatát támogató tanulmány – Értékelő jelentés), Ecorys, 2016. május.

⁴⁸ Magyarországon a nyilvánosság tájékoztatása az Állami Népegészségügyi és Tisztiorvosi Szolgálat (ÁNTSZ) (www.antsz.hu), valamint az Országos Környezetegészségügyi Intézet (OKI) (<https://oki.antsz.hu>) weboldalain keresztül történik. A weboldalakkal kapcsolatos adatokat 2017. január 25-én rögzítettük.

⁴⁹ A BG161PO005–1.0.06–0073-C0001. projekt, Panagyurishte település.

⁵⁰ A CCI 2007RO161PR003. projekt, Călărași megye.

⁵¹ A CCI 2009RO161PR005. projekt, Constanța megye.

A Bizottság 2017-es munkaprogramja tartalmazza az ivóvíz-irányelv felülvizsgálatát is

A 2003-as, 2008-as és 2013-as bizottsági felülvizsgálat az ivóvíz-irányelv 2015. októberi első felülvizsgálatához vezetett

60. A Bizottság a tudományos és műszaki fejlődés tükrében legalább ötévente áttekinti az irányelv mellékleteit, és szükség esetén javaslatot tesz annak módosítására⁵². Az első felülvizsgálatra 2003-ban került sor. Ennek során a Bizottság konzultációt rendezett az egészségügyi és környezetvédelmi minisztériumok, valamint vízügyi szövetségek és kutatócsoportok képviselőivel, amely kiemelte, hogy több figyelmet kell fordítani a mikrobiológiai felügyeletre, mivel a fogyasztók gyakrabban szenvednek fertőzést, mint mérgezést.

61. A Bizottság 2008-ban, a második felülvizsgálat alkalmával külső tanulmányt készített az ivóvíz-irányelv esetleges felülvizsgálatáról⁵³. A tanulmány azt javasolta, hogy az ivóvízbiztonsági tervezést is bele kellene foglalni az ivóvíz-irányelvbe. Az ivóvízbiztonsági tervezés az Egészségügyi Világszervezet (WHO) által 2004-ben bevezetett fogalom: egy olyan átfogó kockázatértékelési és kockázatkezelési megközelítésről van szó, amely a vízgyűjtőtől a fogyasztóig a vízellátás teljes folyamatát felöleli⁵⁴. 2010-ben elkészítették a tanulmány naprakész változatát, amely különös hangsúlyt fektetett az ivóvízbiztonsági tervezésre. E két tanulmány birtokában a Bizottság 2010 novemberében úgy határozott, hogy pillanatnyilag nincs szükség az ivóvíz-irányelv jogalkotói felülvizsgálatára.

62. A harmadik felülvizsgálat kapcsán a Bizottság 2013-tól kezdődően ülés- és műhelyfoglalkozás-sorozatot szervezett az ivóvíz-irányelv végrehajtásáról és esetleges

⁵² Az ivóvíz-irányelv 11. cikke.

⁵³ Európai Bizottság, Környezetvédelmi Főigazgatóság: *Impact Assessment of possible Revisions to the Drinking Water Directive. Final report* (Az ivóvíz-irányelv esetleges felülvizsgálatának hatásvizsgálata – Zárójelentés), 2008. szeptember.

⁵⁴ Egészségügyi Világszervezet: *Guidelines for Drinking-water Quality* (Ivóvízminőségi útmutató), 3. kiadás, 2004 (www.who.int).

felülvizsgálatáról⁵⁵. E harmadik felülvizsgálat alapján a Bizottság úgy döntött, hogy átdolgozza az irányelv II. és III. mellékletének szövegét.

63. Az ivóvíz-irányelv II. és III. mellékletének felülvizsgálatáról szóló irányelvet 2015 októberében fogadták el, a tagállamoknak pedig 24 hónapon belül kell azt átültetniük nemzeti jogukba⁵⁶. Az új II. melléklet lehetőséget biztosít az ivóvízminőség rugalmasabb monitoringjára, amennyiben a WHO ivóvízminőségi útmutatójában előírt vízbiztonsági tervezési elven alapuló megközelítéssel összhangban kockázatértékelést végeznek. Ez a megközelítés lehetővé teszi, hogy azokra a területekre összpontosítsák a monitoring-erőforrásokat, ahol azokra a leginkább szükség van, és hogy amennyiben a kockázatértékelés eredménye ezt megengedi, mérlegeljék a monitoring intenzitásának csökkentését. Az új III. melléklet új specifikációkat ír elő a paraméterek elemzésére.

A Bizottság megállapította, hogy a hiányosságok orvoslása érdekében szükség lesz az ivóvíz-irányelv újabb felülvizsgálatára

64. 2014 decemberében, a *Right2Water* polgári kezdeményezést követően (lásd: 19. bekezdés) a Bizottság tanulmányt készített az ivóvízről a célravezető és hatásos szabályozás program (REFIT) keretében. A 2016 májusában közzétett tanulmány⁵⁷ annak értékelésében kívánt segíteni, hogy szükség van-e az ivóvíz-irányelv felülvizsgálatára.

65. A Bizottság e tanulmány nyomán 2016 decemberében munkadokumentumot fogadott el, amely megállapította, hogy az ivóvíz-irányelv elérte az emberi egészség védelmének elősegítésére irányuló célkitűzéseit⁵⁸, mindamellet meghatározott néhány javításra szoruló területet is. Különösen a következőket ítélte szükségesnek:

⁵⁵ A 98/83/EK irányelv (az ivóvíz-irányelv) végrehajtásával foglalkozó informális szakértői csoport.

⁵⁶ A Bizottság (EU) 2015/1787 irányelve.

⁵⁷ *Study supporting the revision of the EU Drinking Water Directive, Evaluation Report* (Az uniós ivóvíz-irányelv felülvizsgálatát támogató tanulmány – Értékelő jelentés), Ecorys, 2016. május.

⁵⁸ SWD(2016) 428 final: *Refit Evaluation of the Drinking Water Directive 98/83/EC* (A 98/83/EK irányelv (az ivóvíz-irányelv) REFIT-értékelése).

- a paraméterek felülvizsgálata a biztonsági tervezés és a kockázatalapú megközelítés javítása érdekében;
- az ivóvíz-irányelvben a fogyasztók naprakész információkkal való ellátása tekintetében előírt rendelkezések megerősítése; és
- az ivóvízzel érintkező anyagok kérdésének rendezése.

66. A Bizottság 2015 novemberében tanulmányt rendelt meg az ivóvízzel érintkező anyagokról, amely 2017 márciusában jelent meg⁵⁹. Jelenleg folyamatban van egy hatásvizsgálat elkészítése is, amelyet a tervek szerint szintén 2017 végén tesznek közzé, és amely segítséget nyújt a Bizottság számára az ivóvíz-irányelvnek a 2017-es bizottsági munkaprogramban előírt felülvizsgálatához⁶⁰.

67. A Bizottság ezenfelül 2015 decemberében elindította az ivóvízre vonatkozó paraméterekkel kapcsolatos együttműködési projektet, amelyet a WHO Európai Regionális Irodája hajt végre. A 18 hónapos projekt a legfrissebb rendelkezésre álló adatok áttekintése és értékelése alapján javaslatot tesz a felülvizsgált ivóvíz-irányelv I. mellékletében szerepeltetendő frissített paraméterjegyzékre⁶¹.

Valamennyi vizsgált ERFA/KA-projekt foglalkozott az adott terület ivóvízminőségének javításával, de a vízvesztés továbbra is mindennapi problémát jelent

68. Az ellenőrzés során mindhárom tagállamban három, összesen kilenc ERFA/KA-projektet vizsgáltunk meg annak értékelése érdekében, hogy az uniós finanszírozású projektek mennyiben járultak hozzá az ivóvíz-irányelv célkitűzéseinek teljesítéséhez. A **2. ábra**

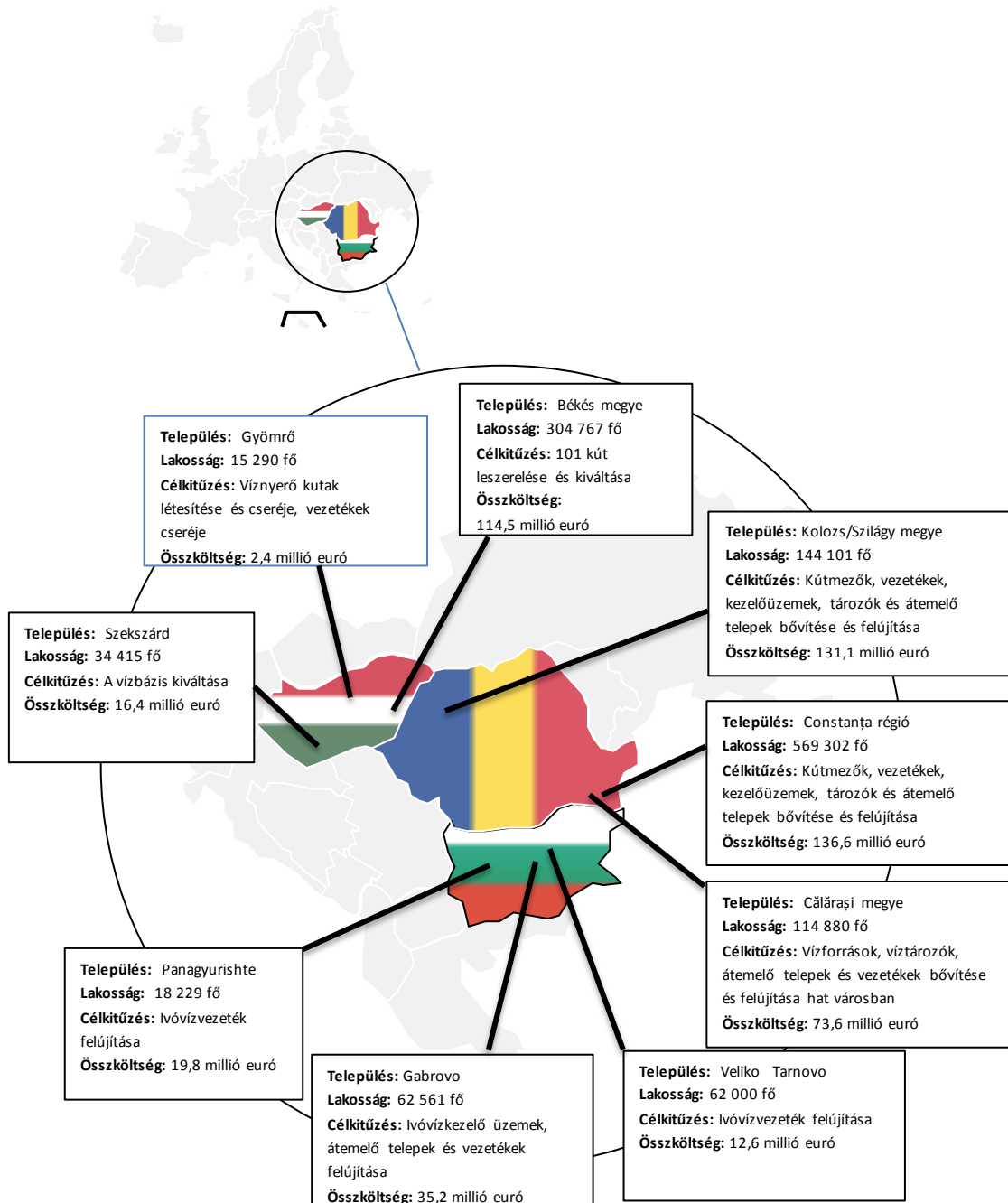
⁵⁹ *Support to the implementation and further development of the Drinking Water Directive (98/83/EC): Study on materials in contact with drinking water* (Segédlet az ivóvíz-irányelv (a 98/83/EK irányelv) végrehajtásához és továbbfejlesztéséhez: tanulmány az ivóvízzel érintkező anyagokról), 2017. március.

⁶⁰ COM(2016) 710 final (2016.10.25.): „A Bizottság 2017. évi munkaprogramja: Építsünk olyan Európát, amely védelmet nyújt, eszközöket ad polgárai kezébe és garantálja a biztonságot.”

⁶¹ A WHO Európai Regionális Irodájának tájékoztató feljegyzése (CIRCABC).

áttekintést nyújt a vizsgált projektekről. Az egyes projektekről az **V. melléklet** tartalmaz további információkat.

2. ábra. A vizsgált projektek áttekintése

Forrás: Számvevőszék.

69. A projektek kapcsán azt vizsgáltuk, hogy azok megfelelő választást jelentettek-e a minőségi ivóvízhez való hozzáférés javítása vagy a vízvesztés csökkentése szempontjából. Értékelésünket a következőkre alapoztuk:

- a projektdokumentáció (például kérelmek, támogatási szerződések, zárójelentések, laboratóriumi jegyzőkönyvek és a projektek végrehajtásával kapcsolatos egyéb iratok) áttekintése, és
- a vízi közművek üzemeltetőivel, valamint a projektek kedvezményezettjeivel és irányító hatóságaival készített interjúk.

70. A projektek kedvezményezettjei települési önkormányzatok, illetve települési vagy megyei önkormányzati társulások voltak. Bulgáriában és Romániában az összes projekt vegyes összetételű volt, azaz az ivóvízen kívül a szennyvízzel összefüggő problémákat is kezeltek, ami mindkét ország számára prioritást jelent.

71. A kilenc vizsgált projektből öt nagyprojekt volt. Ezek esetében a JASPERS⁶² (a Bizottság, az Európai Beruházási Bank és az Európai Újjáépítési és Fejlesztési Bank közös technikai szolgálata) is részt vett a projekt-előkészítésben, és független tanácsadást biztosított a kedvezményezetteknek és az illetékes tagállami hatóságoknak.

72. Mindhárom projekt esetében azt állapítottuk meg, hogy a támogatási kérelem megfelelően értékelte és ismertette a projekt kivitelezése előtt fennálló helyzetet, így többek között a vízminőséggel kapcsolatos információkat, az érintett lakosságot és az ellátási hálózat állapotát (például az infrastruktúra életkorát és a vízveszteség arányát).

A lezárt ERFA/KA-projektek összességében elérték a legtöbb célkitűzésüket, azonban néha késedelmeket szenvedtek

A projektek eredményei

73. Ellenőriztük a vizsgált lezárt ERFA/KA-projektek célértékeit és mutatóit. Megállapítottuk, hogy a projektek teljesítették a vízminőség javításához, az ivóvíz elérhetőségének javításához és a vízveszteség csökkentéséhez kapcsolódó, a költség-haszon elemzésekben,

⁶² A JASPERS egy három partner (az Európai Bizottság, az Európai Beruházási Bank és az Európai Újjáépítési és Fejlesztési Bank) közötti technikai segítségnyújtási partnerség, amely független tanácsadást nyújt a kedvezményezett országoknak a két uniós strukturális és beruházási alap (az Európai Regionális Fejlesztési Alap és a Kohéziós Alap) által társfinanszírozott nagyprojektek minőségi előkészítéséhez.

megvalósíthatósági tanulmányokban, támogatási szerződésekben és projektpályázatokban meghatározott fő célkitűzéseiket (lásd: **3. táblázat**).

3. táblázat. A vizsgált ERFA/KA-projektek fő célkitűzései

Tagállam	A vizsgált projektek fő célkitűzései	Az ivóvízzel kapcsolatos fő tevékenységek
Bulgária	A vízminőség javítása A vízveszteség csökkentése	Egy vízkezelő üzem és több átemelő telep felújítása (nagyprojekt), valamint régi vezetékek cseréje
Magyarország	A vízminőség javítása	A vízelosztó hálózat helyreállítása, hat új átemelő telep létesítése, a meglévő elosztó hálózat és az új vízkitermelő rendszerek közötti összeköttetések kiépítése, új kutak építése új vízbázisok kiaknázása céljából, valamint új vízkezelő üzemek építése
Románia	A vízminőség javítása Az ivóvíz-hozzáférés javítása A vízveszteség csökkentése	Vízkezelő üzemek felújítása és építése, kutak és tározók létesítése, az elosztó hálózat bővítése és helyreállítása

74. Bulgáriában a gabrovói nagyprojekt keretében felújították a vízkezelő üzemet és az átemelő telepeket (lásd: **4. kép**). Ezenfelül mindhárom projekt esetében renoválták a hálózati vezetékeket, és megújították azok használati engedélyét.

4. kép. Vízkezelő üzem Gabrovóban (Bulgária)

©A „Környezet” operatív program bulgáriai irányító hatósága.

75. Magyarország esetében a próbaüzem eredményei mindhárom projekt esetében a vízminőség javulását jelezték. A számvevőszéki ellenőrzés idején azonban két projekt (Békés és Szekszárd) még nem üzemelt. Az egyik projekt (Szekszárd) esetében ráadásul tervezési hiányosságok miatt további beruházásokra lesz szükség az ivóvíz-irányelvnek való megfelelésig hosszú távú biztosításához (lásd: **5. háttérmagyarázat**).

5. háttérmagyarázat. Egy magyarországi KA-projekt (Szekszárd) esetében további beruházásra van szükség

Az utóbbi években igen alacsony dunai vízszint (2015-ben 124 cm a korábbi években mért 150–250 cm-hez képest) a szokásosnál magasabb vas- és mangánkoncentrációt eredményezett a nyersvízben. Emiatt egyes mintákban nem megfelelő – az ivóvíz tekintetében megengedett határértéket megközelítő – mangánparaméter- és vaskoncentráció-értékeket mértek. A hosszú távú megfelelésig biztosítása érdekében felmerült az igény a vas- és mangánmentesítő kapacitás növelésére, amelyet uniós társfinanszírozással, egy 876 millió Ft-os (2,8 millió euró) projekt révén fognak megvalósítani a 2014–2020-as időszakban.

Mindazonáltal a Duna alacsony vízszintje, amely a projektkoordinátor szerint ehhez a helyzethez vezetett, nem szokatlan jelenség, így ez a kiegészítő beruházás előrelátható lett volna. 2003-ban és 2011-ben is mértek hasonlóan alacsony vízszintet⁶³.

⁶³ Országos Vízelző Szolgálat (<http://www.hydroinfo.hu>).

5. ábra. Parti szűrésű kút a Duna-parton (Magyarország)

Forrás: Számvevőszék.

76. Románia esetében a három vizsgált projekt közül a Kolozs és Szilágy megyei projektnek sikerült elérnie a célkitűzéseit, a Călărași megyei projekt azonban csak részben teljesítette azokat (lásd: **6. háttérmagyarázat**).

6. háttérmagyarázat. Egy romániai projekt (Călărași) csak részben érte el a célkitűzéseit

A projekt célkitűzései között a vízveszteség 19%-ra való csökkentése is szerepelt. A fizikai vízveszteségre vonatkozó paraméter célértékét azonban nem sikerült teljesíteni, mert a projekt végrehajtása előtt alábecsülték a vízveszteség mértékét. A becsült érték (34%) valójában csak az elosztó hálózaton mért veszteségre vonatkozott, ráadásul 2006/2007-es adatokon alapult, amikor még nem létezett mérőrendszer a vízgyűjtés, átemelés és elosztás terén, és még nem minden fogyasztónál történt mérés.

A projekt lezárásakor (2016. július) a jelentés szerint mintegy 56%-os volt a vízveszteség, ami 2016 végére 51% alá csökkent. A projekt lezárása után bejelentett adat a teljes vízellátó rendszer veszteségeire vonatkozik, beleértve a vízkivételt és a kezelést is. A zárójelentésben közzétett nagymértékű vízveszteség másik oka az, hogy egy 2013 márciusában esedékes építési szerződést csak 2016 júniusában kötöttek meg, mivel a pályázat eredeti nyertese fizetése képtelenné vált.

Ami az ivóvíz minőségének javítására irányuló célkitűzést illeti, a projekt végrehajtása után végzett vizsgálatok eredményei szerint a vízminőség egyetlen kivétellel az összes településen megfelelt az előírt normáknak; a kivétel Lehliu volt, ahol a szabad maradék klórtartalom és az ammóniatartalom 2015-ben az esetek 9, illetve 17%-ában meghaladták a határértékeket. A projekt kedvezményezettje szerint ezeket a határértékeket a nyári időszakban (júliusban és augusztusban) lépték túl, amikor az emberi fogyasztásra szánt víz kezelendő mennyisége elérte az üzem maximális kapacitását, és nem bizonyult elégségesnek az előkezelés során adagolt klórmennyiség.

77. A Constanța régióban végrehajtott harmadik projekt elérte ugyan a fizikai infrastruktúra felújítása, illetve létesítése terén meghatározott outputmutatókat⁶⁴, a teljesítménnyel kapcsolatos célkitűzések megvalósulása azonban csak akkor lesz ellenőrizhető, ha 2019-ben a munkálatok 2014–2020-as időszakban finanszírozandó szakasza is elkészül (lásd: 79. bekezdés).

6. kép. Laborvizsgálatok Călărașiban (Románia)

Forrás: Számvevőszék.

⁶⁴ Szállító- és elosztóvezetékek hossza (km), valamint kutak, tározók, átemelő telepek, illetve klórozó és kezelőüzemek felújítása és létesítése.

78. Bulgáriában a projektek kedvezményezettjeinek a lezárás szakaszában be kellett számolniuk az irányító hatóságnak a projektek outputjairól és pénzügyi végrehajtásáról, annak hatásairól azonban nem. A bulgáriai ivóvízprojektek elsődleges célkitűzése például a vízveszteség és a szolgáltatási üzemzavarok problémájának megoldása volt, a támogatási szerződés azonban nem tartalmazott egyedi mutatókat e két tényezőre nézve. Ellenőrzésünk mindazonáltal megállapította, hogy valamennyi vizsgált ERFA/KA-projekt hozzájárult a vízveszteség és az üzemzavarok visszaszorításához.

A projektek késedelmes végrehajtása

79. Az összes vizsgált magyarországi és romániai projekt a tervezettnél később zárult le. A magyar projektek esetében általában 6–8 hónap késedelmet állapítottunk meg az eredeti támogatási szerződésekben előírt határidőkhöz képest. A három romániai projekt közül kettő esetében a késedelem meghaladta a 30 hónapot. A harmadik projektnek 2015 novemberében kellett volna lezárulnia, azonban azt a vállalkozó fizetéseképtelensége miatt a 2014–2020-as időszakra meghosszabbították, és jelenleg 2019 végi zárásra számítanak. Bulgáriában sokkal jobb volt a helyzet: itt két projekt kis (három hónapos) késéssel, a harmadik pedig időben zárult le.

A projektek pénzügyi végrehajtása

80. A Magyarországon vizsgált projektek közül csak egy tartotta magát az előzetes költségbecsléshez. A két másik vizsgált projekt (Békés és Szatmár) esetében a végleges költségek több mint 20, illetve 9 százalékkal lépték túl a támogatási szerződésben meghatározott összköltséget. A növekedés mindkét esetben a közbeszerzési eljárás nyomán a vártnál magasabban alakuló építési költségekhez kapcsolódott. Az irányító hatóság a támogatási megállapodás többszöri módosításával elfogadta ezt a költségnövekedést, ami az uniós finanszírozás ennek megfelelő növekedését vonta maga után.

81. Ezzel szemben a vizsgált bulgáriai és romániai projektek esetében a végleges költségek jóval (19–33%-kal) alacsonyabban alakultak a támogatási szerződésben előirányzott összegnél, és a megtakarítást elsősorban a közbeszerzési eljárás során érték el. Az egyik bulgáriai projekt (Gabrovo) esetében a projektköltségek csökkenéséhez a projekt hatókörének felülvizsgálata is hozzájárult (lásd: **7. háttérmagyarázat**).

7. háttérmagyarázat. Költségcsökkentés egy bulgáriai nagyprojekt esetében (Gabrovo)

A projektpályázathoz csatolt költség-haszon elemzés tévesen azt feltételezte, hogy a lakosság növekedésével emelkedni fog a vízfogyasztás is. A valóságban azonban csökkent a populáció. A téves alapfeltevés miatt a javaslat túlbecsülte a szükséges vízmennyiséget és ezáltal a vízkezelő üzemmel kapcsolatos beruházás szükséges mértékét is. A projekt végrehajtása során annak terveit valószerűbb demográfiai és vízfogyasztási forgatókönyvhöz igazították. Ennek nyomán és a közbeszerzési eljárások során elért megtakarításoknak köszönhetően 33%-kal csökkentek a projektköltségek.

Továbbra is sok a veszteség az ivóvízellátó rendszerben

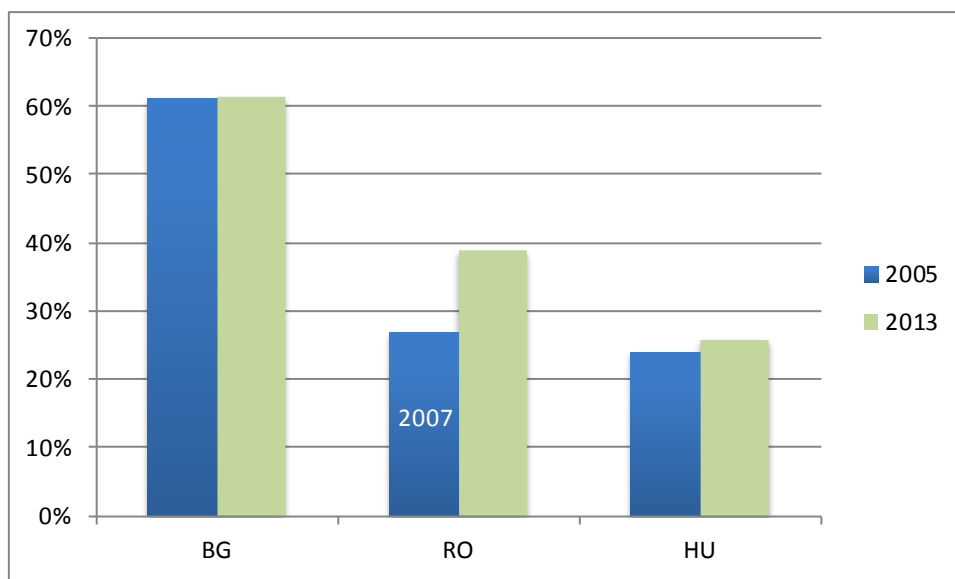
82. A vízveszteség elsősorban azt a vízmennyiséget jelenti, amely a rendszerben még azelőtt elfolyik, hogy elérné a végső fogyasztót (technikai vagy fizikai veszteség), de ide tartozik a megfelelő számlázás nélkül felhasznált (például illegálisan vagy pontatlan fogyasztásmérés mellett vételezett) vízmennyiség is (kereskedelmi vagy kimutatható veszteség)⁶⁵. Míg az előbbi eset feleslegesen megnöveli az előállítási költséget (mivel a szükségesnél több víz szállítását teszi szükségessé), a második eset pusztán bevételkiesést eredményez. A vízveszteség becslése rendszerint a rendszerbe beáramló és onnan kiáramló vízmennyiség egyenlegének kiszámítása útján történik.

83. A Világbank 2015-ös tanulmánya⁶⁶ szerint 2012-ben átlagosan 34% körül alakult a vízveszteség az Unióban. A felkeresett tagállamok közül csak Magyarország számolt be ennél alacsonyabb értékről (24%). A vízveszteség Romániában eléri a 40%-ot, Bulgáriában pedig meghaladja a 60%-ot (lásd: **3. ábra**). A vízveszteség értéke ugyanakkor mindhárom tagállamban nőtt 2005 (Románia esetében 2007) és 2013 között. A bejelentett vízveszteség emelkedése – különösen Romániában – elsősorban a fogyasztásmérés javulására vezethető vissza, mivel jelenleg már pontosabban mérhető a szivárgások mértéke.

⁶⁵ A jelenség pontos megnevezése „bevétele nem generáló vízmennyiség”, mivel olyan vízmennyiségről van szó, amely nem kerül(het) számlázásra. Az egyszerűség kedvéért – és mert a vízszolgáltatók nem közölnek mindig részletes adatokat a bevétel nem generáló vízmennyiség kategóriáiról – e jelentésben végig a „vízveszteség” kifejezést használjuk.

⁶⁶ *Water and Wastewater Services in the Danube region* (Víz- és szennyvízszolgáltatás a dunai régióban), 2015. május (<http://sos.danubis.org/>).

3. ábra. Vízvesztés (%) – Bulgária, Románia és Magyarország

Megjegyzés: Románia esetében az adatok 2007-re vonatkoznak.

Forrás: A tagállamoktól (minisztériumok, nemzeti statisztikai hivatalok és víziközmű-szövetségek) gyűjtött adatok.

84. A Bizottság a 2014–2020-as időszakra nézve megállapította, hogy a három felkeresett országban javítani kell a vízfelhasználás hatékonyságát, és ennek részeként csökkenteni kell a vízvesztésüket⁶⁷. A Bizottság ezenfelül 2015-ben uniós referenciadokumentumot tett közzé a szivárgások kezeléséhez kapcsolódó bevált gyakorlatokról, hogy segítse a tagállamokat e probléma megoldásában, és iránymutatást nyújtson a vízfelhasználás hatékonyságjavítását célzó politikák kialakításához az összes uniós tagállamnak⁶⁸. Bulgária esetében 2012 óta a Tanács országspecifikus ajánlásai is folyamatosan hangsúlyozzák a vízgazdálkodás javításának szükségességét⁶⁹.

⁶⁷ Az országokra irányuló állásfoglalások: Bulgária – Ares(2012)1 273 775 (2012.10.26.); Magyarország – Ares(2012)1 286 381 (2012.10.30.); Románia – Ares(2012)1 240 252 (2012.10.19).

⁶⁸ Egyéb CIS tematikus dokumentumok: *Good Practices on Leakage Management* (A szivárgások kezeléséhez kapcsolódó bevált gyakorlatok), 2015, ISBN 978–92–79–45 069–3 (http://ec.europa.eu/environment/water/water-framework/facts_figures/guidance_docs_en.htm).

⁶⁹ A Tanács 2012/C 219/03, 2013/C 217/03, 2014/C 247/02, 2015/C 272/08 és 2016/C 299/08 ajánlása.

85. 2008-ban a Magyar Víziközmű Szövetség összehasonlító teljesítményértékelést végzett, és arra az eredményre jutott, hogy 2008-ban Magyarországon a vízveszteség átlagos mértéke 15–17% körül alakult (mintegy 10–13% a legjobb teljesítményt elérő négy szolgáltatónál és 40% a legrosszabb teljesítményű esetében). A 2007–2013-as programozási időszakban az Unió által társfinanszírozott projektek kiválasztásának egyik kritériuma a vízveszteség 20% alá történő csökkentése volt.

86. Romániában akkor minősül elfogadhatónak a hálózati vízveszteség, ha nem éri el az elosztórendszerbe bekerülő teljes vízmennyiség 15%-át⁷⁰. Ha a vízveszteség szintje (a vízkivételtől a felhasználóig) meghaladja a 20%-ot, kötelező elvégezteni az érintett infrastruktúra felújítását vagy korszerűsítését. Mivel azonban a 2007–2013-as programozási időszakban csak korlátozott finanszírozási források álltak rendelkezésre, a prioritást a vízhez való hozzáférés javítása, és ezáltal a vízhálózat bővítése kapta.

87. Bulgáriában a vízveszteség 60%, ami magasan meghaladja a többi uniós tagállam értékeit. Az ország valamennyi vízszolgáltatója számára célértékeket irányzott elő a vízveszteség csökkentése érdekében, amelyeket azoknak 2021-ig kell elérniük. A tagállam szintjén meghatározott célelőirányzat szerint 2026-ig 49%-ra kell csökkenteni a vízveszteséget⁷¹. A 2014–2023-as vízszolgáltatási és szennyvízkezelési stratégia ezenfelül 2039-ra 30%-os célértéket határoz meg a vízveszteség tekintetében⁷².

88. A **4. táblázat** bemutatja a vízveszteséggel kapcsolatos helyzetet a vizsgált projektek végrehajtása előtt és után. A kilenc vizsgált ERFA/KA-projektből egy kivételével mindegyiknek sikerült csökkentenie a vízveszteséget (lásd: 76. bekezdés és **6. háttérmagyarázat**). Frissebb információk szerint azonban e projekt esetében is csökkent a vízveszteség annak lezárása óta.

⁷⁰ A szabályozó hatóság 88–2007. utasításának 116. cikke.

⁷¹ A tagállami szabályozó hatóság ПК-1/22.06.2016. határozata.

⁷² *Strategy for Development and Management of the Water Supply and Sanitation Sector in the Republic of Bulgaria 2014–2023* (A bulgáriai vízszolgáltatási és szennyvízkezelési ágazat fejlesztésének és igazgatásának stratégiája a 2014–2023-as időszakban) (a jóváhagyás a Miniszterek Tanácsának 2014. május 7-i 269. sz. határozatával történt meg) (<http://www.mrrb.government.bg/?controller=articles&id=5265>).

4. táblázat. A vízveszteség mértéke a vizsgált projektek előtt és után

Tagállam	Projekt	Vízveszteség a projekt előtt	Célok	Vízveszteség a projekt után
Bulgária	1. projekt (Gabrovo) ¹	73%	39%	44%
	2. projekt (Veliko Tarnovo) ¹	70% (a projekt által érintett területen)	20%	20% (a projekt által érintett területen)
	3. projekt (Panagyurishte) ¹	60% (a projekt által érintett területen)	Nincs meghatározva	44% (a projekt által érintett területen)
Magyarország	1. projekt (Békés)	30%	Nincs meghatározva	28%
	2. projekt (Szekszárd)	13%	Nincs meghatározva	10,9%
	3. projekt (Gyömrő)	8,8%	Nincs meghatározva	7,7%
Románia	1. projekt (Călărași) ¹	34% (az elosztórendszerben)	19%	50,4% (a teljes rendszerben, beleértve a kitermelést és a kezelést is)
	2. projekt (Constanța) ¹	64%	45,2%	44%
	3. projekt (Kolozs megye) ¹	42%	36%	36,9%

¹ E projektek esetében csak a rendszer egy részének felújítása történt meg, a vízveszteség-adatok azonban a hálózat egészére vonatkoznak.

Az uniós társfinanszírozás mellett még további jelentős finanszírozási forrásokra lenne szükség a minőségi ivóvíz biztosításához és az uniós finanszírozású beruházások megfelelő fenntartásának lehetővé tételéhez

89. Értékeljük, hogy a felkeresett tagállamok meghatározták-e a polgáraik jó minőségű ivóvízzel való ellátásához szükséges kiegészítő finanszírozási igényeket és azt, hogy ezt milyen mértékben tudják nemzeti köz- és magánforrásokból fedezni. Ezenfelül megvizsgáltuk azt is, hogy a meglévő infrastruktúra megfelelő fenntartása érdekében a vízdíjak megállapítása során kellőképpen figyelembe vették-e a költségmegtérülés elvét.

A három vizsgált tagállamban 2020-ig 6 milliárd euróra becsülhető a finanszírozási hiány

90. Az uniós költségvetésből nyújtott pénzügyi támogatás nem válthatja ki a tagállami közkiadásokat⁷³. Nemzeti forrásból is kellő mennyiségű köz- és magánforrásnak kell rendelkezésre állnia ahhoz, hogy hosszú távon biztosítsa a megfelelő szintű beruházást és lehetővé tegye az uniós források felhasználásával kiépített infrastruktúrák fenntartását, mivel később e célra már nem nyújtható uniós finanszírozás.

91. Egyazon kiadás ráadásul csak egyetlen uniós alapból vagy eszközből kaphat támogatást⁷⁴. A jövedelemtermelőnek minősülő ivóvízprojektek esetében csak a potenciális nettó bevétel levonása utáni támogatható kiadások kaphatnak finanszírozást. A nettó bevétel nem csak a bejövő, hanem a kimenő pénzáramlást (azaz egy adott referencia-időszak tekintetében a beruházás üzemeltetési – többek között fenntartási – költségeit, valamint kiváltási költségeit) is tartalmazza.

92. Az EU-13 tagállamaiban az ivóvízhez kapcsolódó beruházásokhoz nyújtott ERFA/KA finanszírozás összege együttesen 4 milliárd euróra rúgott a 2007–2013-as programozási időszakban, a 2014–2020-as időszakra pedig 3,4 milliárd eurós összeggel számolnak. A három felkeresett tagállam számára összesen 3,7 milliárd eurónyi ERFA/KA előirányzatot kötöttek le ivóvízhez kapcsolódó beruházásokra a 2007–2013-as és 2014–2020-as programozási időszakra (**5. táblázat**).

⁷³ Az Európai Regionális Fejlesztési Alapra, az Európai Szociális Alapra, a Kohéziós Alapra, az Európai Mezőgazdasági Vidékfejlesztési Alapra és az Európai Tengerügyi és Halászati Alapra vonatkozó közös rendelkezések megállapításáról, az Európai Regionális Fejlesztési Alapra, az Európai Szociális Alapra és a Kohéziós Alapra és az Európai Tengerügyi és Halászati Alapra vonatkozó általános rendelkezések megállapításáról és az 1083/2006/EK tanácsi rendelet hatályon kívül helyezéséről szóló, 2013. december 17-i 1303/2013/EU európai parlamenti és tanácsi rendelet (HL L 347., 2013.12.20., 320. o.) 95. cikkének (2) bekezdése.

⁷⁴ Az 1303/2013/EU rendelet 65. cikkének (11) bekezdése.

5. táblázat. Bulgáriai, magyarországi és romániai ivóvízprojektekhez nyújtott ERFA/KA előirányzatok

Összeg (millió euró)	2007–2013	2014–2020	Összesen
Bulgária	166	145	311
Magyarország	529	216	745
Románia	1388	1261	2649
Összesen	2083	1622	3705

93. Bulgária a vízszolgáltatások minőségének javítása és az uniós környezetvédelmi normák elérése érdekében 2014-ben elfogadta a 2014–2023-as időszakra szóló vízszolgáltatási és szennyvízkezelési stratégiát⁷⁵. E dokumentum mintegy 2,5 milliárd euróra (5 milliárd BGN) becsüli a 2014–2023-as időszak ivóvíz-beruházási szükségletét (vízkivétel, kezelés, továbbítás és elosztás). Összehasonlításképpen a 2014–2020-as időszakra mintegy 145 millió eurónyi uniós finanszírozást irányoztak elő ivóvíz-beruházásokra Bulgária számára. Bulgáriának így mintegy 1600 millió eurós⁷⁶ beruházási hiánnyal kell számolnia a 2020-ig tartó időszakban.

94. Romániában a minőségi normák és az ivóvíz-irányelvben előírt határidők betartásának biztosítása érdekében a hatóságok 2004-ben elfogadták az emberi fogyasztásra szánt víz minőségére irányuló végrehajtási tervet, amely a 2015 végéig tartó időszakra meghatározta az ivóvízellátással kapcsolatban teendő intézkedéseket és a kapcsolódó pénzügyi igényeket (5,6 milliárd euró becsült összeg). Ezt az összeget később a 2014–2020-as időszak „Nagy infrastruktúrák” operatív programja keretében a 2007–2013-as időszakban már végrehajtott beruházások (uniós hozzájárulás: 1,38 milliárd euró) összegén felül további 5,8 milliárd euróra módosították. Összehasonlításképpen a 2014–2020-as időszakra mintegy 1,26 milliárd eurónyi uniós finanszírozást irányoztak elő ivóvíz-beruházásokra Románia

⁷⁵ *Strategy for Development and Management of the Water Supply and Sanitation Sector in the Republic of Bulgaria 2014–2023* (A bulgáriai vízszolgáltatási és szennyvízkezelési ágazat fejlesztésének és igazgatásának stratégiája a 2014–2023-as időszakban).

⁷⁶ A 2500 millió eurós szükséglet tízéves időszakra szól, így évi mintegy 250 millió euróra becsülhető. A 2020-ig hátralévő hét év tekintetében ezért a beruházási igény a becslések szerint 1750 millió euró körül alakul, amiből lejön a 145 millió eurónyi uniós finanszírozás.

számára. Romániának így mintegy 4540 millió eurós beruházási hiánnyal kell számolnia a 2020-ig tartó időszakban.

95. Végezetül, noha jóval kisebb nagyságrendben, de Magyarországnak is kiegészítő nemzeti vagy más forrásokra lesz szüksége a vízminőség javításával kapcsolatos szükségletek fedezéséhez. Egy 2013-as felmérés 415 és 460 millió euró (130 000 és 140 000 millió forint) közé becsülte a magyarországi ivóvíz minőségének javításához szükséges beruházások összegét, míg a 2014–2020-as programozási időszakra előirányzott uniós támogatás összege 2016 millió euró (67 634 millió forint)⁷⁷. Ez alapján Magyarországnak akár 244 millió eurós beruházási hiánnyal kell számolnia a 2020-ig tartó időszakban.

A felhasználók által fizetett vízdíjak nem elégségesek a projektek fenntarthatóságának biztosításához

96. A vízszolgáltatások pénzügyi fenntarthatósága akkor valósul meg, ha a szolgáltatásnyújtásból származó bevételek fedezik az üzemeltetési és karbantartási költségeket és az állóeszköz-beruházási költségek megtérülését, lehetővé téve ezáltal a beruházás megújítását. Ez a költségmegtérülés elve.

97. A bizottsági iránymutatás mind a 2000–2006-os, mind a 2007–2013-as programozási időszak esetében azt javasolta, hogy a vízdíj fedezze legalább a működési és karbantartási költségeket, valamint az eszközök értékcsökkenésének jelentős részét⁷⁸. Az értékcsökkenés az infrastruktúra jövőbeni megújítási költségének tekinthető.

98. A 2014–2020-as programozási időszakra vonatkozó operatív programok jóváhagyását egy előzetes költségmegtérülési feltétel teljesüléséhez kötötték, amely értelmében a különféle

⁷⁷ Msz.: 101/2012. *Ivóvíz és szennyvíz fejlesztések egyes kérdései – Értékelési zárójelentés*. ÖKO Zrt, Budapest, 2013. március.

⁷⁸ A 2000–2006-os programozási időszakra vonatkozóan: 1. szakmai dokumentum (Technical paper 1) – *Application of the polluter pays principle – Differentiating the rates of Community assistance for Structural Funds, Cohesion Fund and ISPA infrastructure operations* (A „szennyező fizet” elv alkalmazása – Differenciált közösségi támogatási arány alkalmazása a strukturális alapok, a Kohéziós Alap és az ISPA infrastrukturális intézkedései keretében) (1999.12.6.). A 2007–2013-as programozási időszakra vonatkozóan: *A költség-haszon elemzés elvégzésének módszertani útmutatója*, 4. sz. munkadokumentum, 2006. augusztus.

vízhasznosítási célok megoszlásának megfelelően hozzá kell járulnia a vízszolgáltatások költségeinek megtérüléséhez⁷⁹. A „megfelelő hozzájárulás” fogalmát azonban a tagállamok saját hatáskörben határozzák meg.

99. Bulgáriában a 2014–2023-as stratégia szerint a vízdíjkból származó bevétel számos bolgár vízszolgáltató esetében annak ellenére sem fedezte a működési költségeket, hogy 2008-ban jelentős mértékben (2008–2011 között 16%-kal, 1,19 BGN/m³-ről 1,38 BGN/m³-re) emelkedtek a vízdíjak. Az átlagos kombinált víz- és csatornadíjnak a stratégiában vázolt összes forgatókönyv szerint 2024-ig körülbelül a 2011-es mérték kétszeresére kellene emelkednie ahhoz, hogy el lehessen érni a megfelelőségi és fenntarthatósági célkitűzéseket.

100. A költségmegtérülés elvének be nem tartása mindamellett jelentős kockázatot vet fel az uniós társfinanszírozással megvalósult infrastruktúrák fenntarthatóságára nézve. Bulgáriában például évente átlag több mint 400 millió euróra (800 millió BGN) lenne szükség pusztán a hálózat jelenlegi állapotának (hossz és kor) fenntartásához. 2007 és 2011 között azonban átlagban csak kevesebb mint 100 millió eurót (200 millió BGN) ruháztak be évente⁸⁰.

101. A vízszolgáltatásokat ugyanakkor megfizethetővé kell tenni a felhasználók számára. A bizottsági iránymutatás⁸¹ a háztartás jövedelmének 4%-ában határozza meg az általánosan elfogadott megfizethetőségi arányt, azaz a teljes víz- és csatornadíj a háztartások jövedelmének 4%-a lehet. A megfizethetőség elvét mindhárom felkeresett tagállam jogszabályai szem előtt tartják. Bulgáriában akkor teljesül ez az elv, ha a vízszolgáltatások díja nem haladja meg az adott körzetbeli háztartások átlagos havi jövedelmének 2,5%-át⁸². Romániában a víz- és csatornaszolgáltatás általános ajánlott megfizethetőségi szintje a háztartások országos szinten (a városi és a vidéki területek tekintetében külön-külön)

⁷⁹ Az 1303/2013/EU rendelet 6.1. előzetes feltétele.

⁸⁰ *Strategy for Development and Management of the Water Supply and Sanitation Sector in the Republic of Bulgaria 2014–2023* (A bulgáriai vízszolgáltatási és szennyvízkezelési ágazat fejlesztésének és igazgatásának stratégiája a 2014–2023-as időszakban).

⁸¹ Európai Bizottság: *A 2007–2013-as új programozási időszak – A költség-haszon elemzés elvégzésének módszertani útmutatója*, 4. sz. munkadokumentum, 2006. augusztus.

⁸² Kiegészítő rendelkezések: a víz- és csatornaszolgáltatások szabályozásáról szóló törvény 1. bekezdésének 4. pontja.

számított átlagos havi jövedelmének 3%-a⁸³. A projektpályázatokban szereplő információk szerint a díjakat az átlagos jövedelmű háztartások nettó jövedelmének mintegy 2–2,5%-ában állapították meg. Ezzel szemben Magyarország, bár a jogszabályok⁸⁴ említést tesznek a megfizethetőség elvéről, nem határozott meg konkrét megfizethetőségi rátát.

102. Bulgáriában és Romániában a vízszolgáltató állapítja meg, a szabályozó⁸⁵ pedig jóváhagyja a vízszolgáltatási díjakat. A nemzeti jogszabályok mindkét tagállamban úgy rendelkeznek, hogy – a szolgáltató pénzügyi autonómiája tiszteletben tartásának és a szolgáltatás folytonosságának biztosítása érdekében – a díjaknak fedezniük kell a szolgáltatásnyújtás költségeit, biztosítaniuk kell a szolgáltatás eredményes és biztonságos működését, a környezetvédelmet és a közegészséget, a túlzott fogyasztás visszaszorítását, és ösztönözniük kell a tőkeberuházást⁸⁶.

103. Romániában ezenfelül az uniós forrásból finanszírozott projekteket végrehajtó vízszolgáltatók a teljes beruházási időszakra kötelesek tartalékalapot képezni a fenntartásra, kiváltásra és fejlesztésre. Az alapot a vízszolgáltatások bevételeiből kell feltölteni, és ezt a díjszabás kialakítása során figyelembe kell venni⁸⁷. A három vizsgált projekt közül azonban kettő nem vette figyelembe a tartalékalapot a vízdíjak megállapítása során. Az egyik vizsgált projekt (Călărași) kedvezményezett vízszolgáltatója szerint ha az alapot figyelembe vették volna a díjstruktúra kialakítása során, az a lakossági fogyasztók számára megfizethetetlen díjakat eredményezett volna. Ez a gyakorlat mindazonáltal elégtelen karbantartáshoz és a létesítmények cseréjének hosszú távú ellehetetlenítéséhez vezethet, ezáltal kockázatot jelent a vízügyi infrastruktúra fenntarthatóságára.

⁸³ A közműszolgáltatások fejlesztésének felgyorsítására irányuló, a 246/2006. sz. kormányhatározattal jóváhagyott nemzeti stratégia.

⁸⁴ A 2011. évi CCIX. törvény a víziközmű-szolgáltatásról.

⁸⁵ Energia- és Vízügyi Szabályozó Bizottság (Bulgária), illetve a Közműszolgáltatásokat Szabályozó Nemzeti Hatóság (Románia).

⁸⁶ A vízminőség és a csatornaszolgáltatások szabályozásáról szóló rendelet (Bulgária), illetve a 241/2006. törvény (Románia).

⁸⁷ A vízügyi és csatornázási közszolgáltatás árainak és díjainak megállapítása, kiigazítása, illetve módosítása során alkalmazandó módszertan jóváhagyásáról szóló 65/2007. sz. ANRSC-rendelet melléklete 8. cikkének (1) bekezdése.

104. Magyarországon a törvény teljes költségmegtérülést ír elő, és 2012-től kezdve az illetékes miniszter rendeletben állapítja meg a nemzeti szintű díjszabásra vonatkozó részletes követelményeket⁸⁸. Ugyanez a jogszabály azt is előírta, hogy a 2012. évi díjak a 2011. évi díjakhoz képest legfeljebb 4,2%-kal emelkedhettek. Egy későbbi, 2013-as törvény⁸⁹ úgy rendelkezett, hogy 2013. júliustól a díjat 2012-höz képest 10%-kal csökkenteni kell. Ezt követően nem fogadtak el újabb rendeletet a díjszabásról, így a díjak azóta nem változtak.

105. A három vizsgált magyarországi projekt esetében a 2016-ban érvényes díjak átlagosan 15%-kal alacsonyabbak voltak a pályázatokban feltüntetett és a projektek értékeléséhez használt díjknál. Ez arra utal, hogy nem feltétlenül fog megvalósulni a költségmegtérülés: ebben az esetben előfordulhat, hogy nem végzik el megfelelően a karbantartást, vagy hosszú távon nem lesz elég tartalék elkülönítve a berendezések cseréjére, azaz nem lesz kellőképpen biztosítva a vízügyi infrastruktúrák fenntarthatósága.

106. Már több korábbi jelentésünkben is felhívtuk a figyelmet hasonló problémákra, azaz olyan esetekre, amikor fennállt a kockázat, hogy a termelt bevételek nem elegendőek az uniós finanszírozással létesített infrastruktúra működtetéséhez és fenntartásához⁹⁰.

KÖVETKEZTETÉSEK ÉS AJÁNLÁSOK

107. Összességében azt állapítottuk meg, hogy Bulgáriában, Magyarországon és Romániában javult a polgárok minőségi ivóvízhez való hozzáférése és az ivóvíz-szolgáltatás. Ez nagyrészt az elmúlt évek jelentős ERFA/KA-beruházásainak köszönhető. Vannak azonban még olyan területek, ahol a közellátási hálózat az 1998-as ivóvíz-irányelvben előírt uniós normáknak nem teljesen megfelelő vizet biztosít a polgároknak. Ezenfelül jelentős tagállami köz- és magánberuházásokra van és lesz szükség ahhoz, hogy az érintett országokban mindenütt jó minőségű ivóvízhez lehessen hozzájutni, és hogy biztosítani lehessen az uniós víziközmű-beruházások megfelelő fenntartását.

⁸⁸ A 2011. évi CCIX. törvény a víziközmű-szolgáltatásról.

⁸⁹ A 2013. évi LIV. törvény (2013.11.1.) 4. cikke.

⁹⁰ A 9/2010. sz. és a 2/2015. sz. különjelentés.

2016 végéig a legtöbb tekintetben végrehajtották az 1998-as ivóvíz-irányelvet

108. A Bizottság mindhárom felkeresett tagállamban szoros figyelemmel kísérte az ivóvíz-irányelv követelményeinek betartását, és szükség esetén kötelezettségszegési eljárást indított. Magyarország és Románia egy sor eltérést kapott az uniós csatlakozás idején, és később is alkalmazott további eltéréseket. A tagállamoknak haladéktalanul értesíteniük kell a Bizottságot a nagy vízellátási területeket érintő eltérésekről, a kis vízellátási területek esetében azonban csak a második eltérés bejelentésköteles. 2016-ra mindhárom felkeresett tagállam nemzeti jogszabályai összhangban voltak az ivóvíz-irányelv előírásaival. Ennek ellenére, bár az elmúlt években nagymértékben javult a vízminőség a három felkeresett tagállamban, a lakosság egy részének még mindig csak olyan ivóvízhez van hozzáférése, amely nem felel meg az összes uniós minőségi normának (lásd: 31–34. bekezdés).

109. A tagállamok által az emberi fogyasztásra szánt víz minőségéről háromévente közzétett jelentés képezi a Bizottság legfőbb eszközét az ivóvíz-irányelvben előírt parametrikus értékek be nem tartásának feltárásához. A jelenlegi monitoringrendszer kapcsán több hiányosságot tártunk fel. Először is a tagállamok késedelmesen nyújtják be az EEA-nak azokat az adataikat, amelyek alapján a Bizottság értékeli az ivóvíz-irányelv végrehajtását. Magyarország például csak 2016 áprilisában, azaz több mint egy év késedelemmel szolgáltatott adatot a 2011–2013-as beszámolási időszakról. Másodszor, az EEA (a Bizottság részéről a megfelelést figyelmeztető szerv) nem figyelt fel a tagállamok által a 2011–2013-as időszak tekintetében bejelentett adatok következetlenségeire. Harmadszor megállapítottuk, hogy a három felkeresett tagállam egyikében sem végezték el az ivóvíz-irányelvben előírt összes paraméter monitoringját, és ezt nem indokolták, illetve a jelentésekhez nem fűztek magyarázatot a monitoring alóli esetleges kivételekről. Ez így volt néhány vizsgált ERFA/KA-projekt esetében is, ahol szintén azt állapítottuk meg, hogy a monitoringot nem az ivóvíz-irányelvnek megfelelően végezték el, és az ezen irányelvben előírtól kevesebb paramétert vizsgáltak. Végezetül az ivóvíz-irányelv nem írja elő kötelezően a kis vízellátási területekkel kapcsolatos beszámolást. A Bizottság nem rendelkezik vizsgálati hatáskörrel, és nem tudja ellenőrizni, hogy a monitoring valóban a beszámolóknak megfelelően történik-e, így kénytelen feltételezni, hogy a tagállamok jóhiszeműen, a lojális együttműködés elvének megfelelően készítik el jelentéseiket (lásd: 42–56. bekezdés).

110. A tagállamoknak meg kell tenniük a szükséges intézkedéseket annak biztosítására, hogy megfelelő és naprakész információ álljon a fogyasztók rendelkezésére az emberi fogyasztásra szánt víz minőségéről. Megállapítottuk, hogy ezt a követelményt mindhárom felkeresett tagállamban helyesen ültették át a nemzeti jogba, azonban nagymértékben különböznek az ezen információk fogyasztóhoz való eljuttatását szolgáló gyakorlatok, és összességében nem biztosítanak a polgároknak módszeresen korszerű tájékoztatást a víz minőségéről. Jelenleg bizottsági iránymutatás sem létezik ebben a témában (lásd: 57–59. bekezdés).

111. A Bizottság 2017-es munkaprogramja előírja az ivóvíz-irányelv felülvizsgálatát, amely a tervek szerint több, a Bizottság által a tagállami jelentések és a tudományos vélemények alapján azonosított hiányosságot is korrigálni fog (lásd: 60–67. bekezdés).

1. ajánlás

A Bizottság a korábbi jelentések alapján kísérelje figyelemmel a tagállamok által végzett monitoring terén feltárt hiányosságok orvoslását, és gondoskodjon az ivóvíz-irányelv vonatkozó követelményeinek végrehajtásáról.

Megvalósítási határidő: 2018 vége (a jelenlegi beszámolási időszak végéig).

2. ajánlás

A Bizottság az ivóvíz-irányelv jelenlegi felülvizsgálata keretében arányos mértékben törekedjen a következőkre:

- a) gondoskodjon róla, hogy a tagállamok jobban tájékoztassák a Bizottságot a kis vízellátási területeknek biztosított eltérésekről;
- b) a kis vízellátási területekre is terjessze ki a beszámolási kötelezettségeket;
- c) biztosítsa a rendszeres beszámolást, hogy a tagállamoktól mindig időszerű információkat gyűjtsenek az ivóvíz-irányelv betartásáról. A Bizottság mérlegeljen alternatív lehetőségeket is (pl. automatizált adatgyűjtés a tagállami hatóságoktól) a beszámolási tevékenység megkönnyítése és felgyorsítása, valamint az időszerű információk rendelkezésre állásának biztosítása érdekében;

- d) javítsa a fogyasztóknak az emberi fogyasztásra szánt víz minőségével kapcsolatos megfelelő és naprakész tájékoztatására vonatkozó követelményeket.

Megvalósítási határidő: 2017 vége.

Valamennyi vizsgált ERFA/KA-projekt foglalkozott az adott terület ivóvízminőségének javításával, de a vízveszteség továbbra is mindennapi problémát jelent

112. A vizsgált ERFA/KA-projektek összességében teljesítették a vízminőség javításához, az ivóvíz elérhetőségének javításához és a vízveszteség csökkentéséhez kapcsolódó, a támogatási szerződésekben és projektpályázatokban meghatározott fő célkitűzéseiket. Egy kivétellel az összes vizsgált ERFA/KA-projektet az azonosított szükségleteknek leginkább megfelelő módon hajtották végre. A lezárt ERFA/KA-projektek ezenfelül elérték a legtöbb célkitűzésüket, bár néha késedelmeket szenvedtek (különösen Magyarországon és Romániában). A három vizsgált magyarországi projekt közül kettő esetében túllépték a tervezett költségvetést (lásd: 73–81. bekezdés).

113. 2012-ben Magyarországon 24%, Romániában 40%, Bulgáriában pedig több mint 60% volt a vízveszteség átlagos aránya. A vonatkozó uniós átlag körülbelül 34%. A vízveszteség értéke mindhárom tagállamban nőtt 2005 (Románia esetében 2007) és 2013 között. A bejelentett vízveszteség emelkedése – különösen Romániában – a fogyasztásmérés javulásával függ össze, mivel jelenleg már pontosabban mérhető a szivárgások mértéke. Bulgária esetében 2012 óta a Tanács országspecifikus ajánlásai is folyamatosan hangsúlyozzák a vízgazdálkodás javításának szükségességét. A kilenc vizsgált ERFA/KA-projektből egy kivétellel mindegyiknek sikerült csökkentenie a vízveszteséget. Frissebb információk szerint azonban e projekt esetében is csökkent a vízveszteség annak lezárása óta. Összességében továbbra is magas a vízveszteség szintje – különösen Bulgáriában és Romániában –, ami gyengíti a vízszolgáltató rendszer átfogó hatékonyságát, és növeli a fogyasztókra és a társadalom egészére háruló költségeket. A 2007–2013-as programozási időszakban csak Magyarország alkalmazta az uniós finanszírozású projektek kiválasztási kritériumaként a vízveszteség csökkentését (lásd: 82–88. bekezdés).

3. ajánlás

A tagállamok az összes víziközmű-projekt esetében írják elő kiválasztási kritériumként a vízveszteség bizonyos mértékű – a nemzeti célértékek teljesítését lehetővé tevő – csökkentésére irányuló terveket.

Megvalósítási határidő: 2017 vége.

4. ajánlás

A Bizottság támogassa a tagállamokat a vízveszteség csökkentését célzó fellépések előmozdításában. Ezt többek között az ivóvíz-infrastruktúra terén nyújtott uniós finanszírozás hatókörének a vízveszteség csökkentésére való kiterjesztése, illetve a vízveszteséggel kapcsolatos átláthatóság fokozása révén lehetne megtenni.

Megvalósítási határidő: a következő programozási időszak.

Az uniós társfinanszírozás mellett még további jelentős finanszírozási forrásokra lenne szükség a minőségi ivóvíz biztosításához és az uniós finanszírozású beruházások megfelelő fenntartásának lehetővé tételéhez

114. Nemzeti forrásból is kellő mennyiségű köz- és magánforrásnak kell rendelkezésre állnia ahhoz, hogy hosszú távon biztosítsa a megfelelő szintű beruházást és lehetővé tegye az uniós források felhasználásával kiépített infrastruktúrák fenntartását. Az uniós költségvetésből nyújtott pénzügyi támogatás nem válthatja ki a tagállami közkiadásokat. A három felkeresett tagállam számára összesen 3,7 milliárd eurónyi ERFA/KA előirányzatot kötöttek le ivóvízhez kapcsolódó beruházásokhoz a 2007–2013-as és 2014–2020-as programozási időszakra. Ez azt jelenti, hogy a felkeresett tagállamoknak együttesen több mint 6 milliárd eurót kell előteremtenie 2020 végéig a becsült beruházási igényük fedezésére. Ez arra enged következtetni, hogy – különösen Bulgáriában és Romániában – valószínűleg nem fog megvalósulni az összes szükséges víziközmű-beruházás (lásd: 90–95. bekezdés).

115. A vízszolgáltatások pénzügyi fenntarthatósága csak akkor valósul meg, ha a szolgáltatásnyújtásból származó bevételek fedezik az üzemeltetési és karbantartási költségeket és az állóeszköz-beruházási költségek megtérülését, lehetővé téve ezáltal a beruházás megújítását. Ez a költségmegtérülés elve. A vízszolgáltatásokat ugyanakkor megfizethetővé kell tenni a felhasználók számára. A 2014–2020-as programozási időszakban egy előzetes feltételrendszer teljesítésének előírásával kötelezővé tették a költségmegtérülés elvének betartását. Ez azt jelenti, hogy a 2014–2020-as programozási időszakra vonatkozó operatív programok jóváhagyásának feltétele annak biztosítása, hogy a különféle vízhasznosítási célok megoszlása megfelelően hozzájáruljon a vízszolgáltatások költségeinek megtérüléséhez. A „megfelelő hozzájárulás” fogalmát azonban a tagállamok saját hatáskörben határozzák meg. A három tagállam közül összességében egyikben sem lesz elegendő a felhasználói díjak szintje az ivóvíz-szolgáltató létesítmények működési és fenntartási költségeinek fedezésére (lásd: 96–106. bekezdés).

5. ajánlás

A tagállamok:

- a) gondoskodjanak róla, hogy a vízdíjak biztosítsák a vízügyi infrastruktúra fenntarthatóságát, beleértve annak karbantartását és megújítását is;
- b) amellett, hogy a vízdíjstruktúra révén biztosítják a teljes költségmegtérülést, mérlegeljék szükség esetén pénzügyi vagy egyéb támogatás nyújtását azoknak a háztartásoknak, amelyek esetében a vízszolgáltatások díja meghaladná a megfizethetőségi rátát.

Megvalósítási határidő: haladéktalanul.

A jelentést 2017. július 5-i luxembourgi ülésén fogadta el az Iliana IVANOVA számvevőszéki tag elnökölte II. Kamara.

a Számvevőszék nevében

Klaus-Heiner LEHNE

elnök

I. MELLÉKLET**Az ivóvíz-kezeléssel és -szolgáltatással kapcsolatos ERFA/KA-kiadások (a 2007–2013-as és 2014–2020-as programozási időszak)**

Ország	2007–2013	2014–2020			Teljes előirányzat (2007–2013 és 2014–2020)
	Összeg (millió euró)				
	45. kód Víz kezelése és elosztása (ivóvíz)	020. kód Emberi fogyasztásra szánt víz biztosítása (vízkivétel, kezelési, tárolási és elosztási infrastruktúra)	021. kód Vízgazdálkodás és az ivóvízkészletek védelme (ideértve a vízgyűjtő-gazdálkodást, a vízellátást, az éghajlatváltozáshoz való különleges alkalmazkodási intézkedéseket, a távfogyasztásmérést, a díjszabási rendszereket és a szivárgás visszaszorítását)	020. és 021. kód összesen	
RO	1388		1261	1261	2650
PL	478	239	266	505	983
HU	529	155	60	216	744
LV	563		122	122	685
CZ	251	115	77	192	443
LT	153	101	127	227	381
SI	226	125	14	139	365
BG	166	55	89	145	311
EE	204	46	35	81	285
SK	86	68	82	150	236
HR	16	169	40	209	225
MT	6	29	59	87	94
CY			20	20	20
EU-13 összesen	4066	1103	2252	3355	7421

EU-28 összesen	7394	1761	2972	4733	12 127
---------------------------	------	------	------	------	---------------

II. MELLÉKLET**Ivóvízforrások az Európai Unióban**

Az ivóvizet körülbelül 50%-ban felszín alatti vizekből, 40%-ban felszíni vizekből nyerik¹. A fennmaradó 10% egyéb forrásból, például felszín alatti vizekbe történő mesterséges víz-visszatáplálási létesítményekből² vagy parti szűrésű kutakból³ származik.

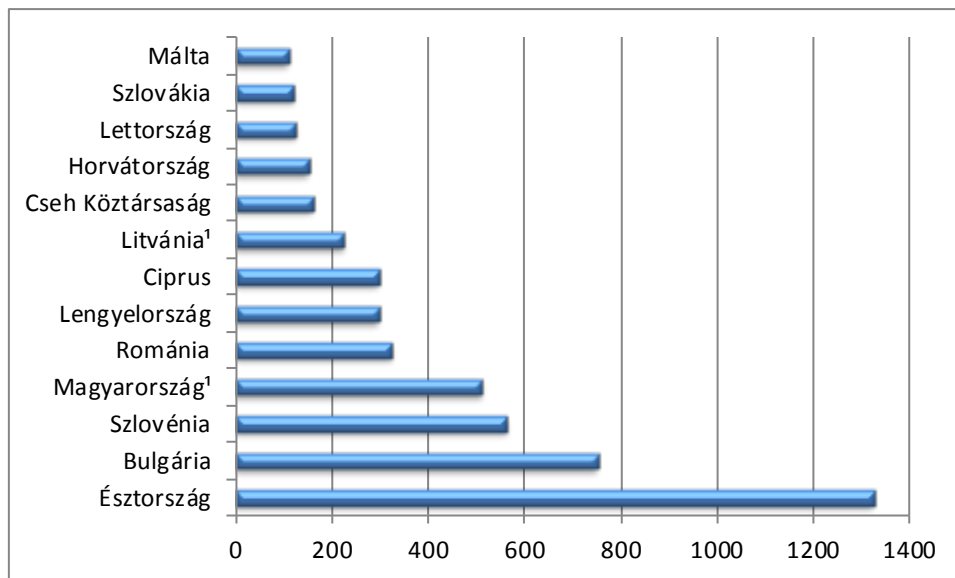
A kinyert víz mennyisége (az összes vízfelhasználási módot beleértve) nagymértékben eltér az EU-13 tagállamai között: Máltán mindössze 100 m³/fő, míg Észtországban 1300 m³/fő (lásd: **1. ábra**).

¹ *European water policies and human health* (Európai vízpolitika és az emberi egészség) – az EEA 32/2016. jelentése, 18. o. (<http://www.eea.europa.eu/publications/public-health-and-environmental-protection>).

² A mesterséges víz-visszatáplálás egy olyan tervezett emberi tevékenység, amely célja a rendelkezésre álló talajvíz mennyiségének növelése a földfelszín alatti vízkészletek természetes feltöltődésének fokozása vagy a felszíni víz földfelszín alatti víztartó rétegekbe jutó mennyiségének növelése útján.

³ A parti szűrés lényege, hogy a vizet úgy tisztítják meg az ivóvízként való felhasználás céljára, hogy azt egy folyó- vagy állóvíz partjának vízáteresztő rétegein szűrik át, majd a víztesttől távolabb elhelyezkedő kitermelő kutak útján hozzák felszínre.

1. ábra. Kinyert víz mennyisége 2013-ban (m³/fő)

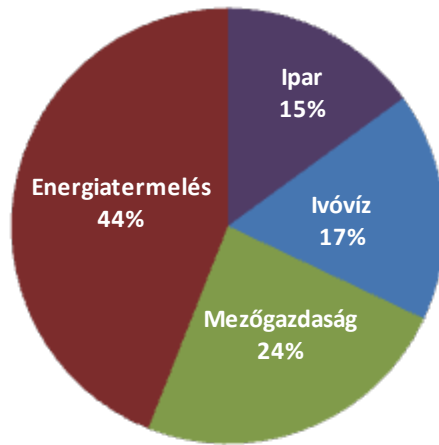
¹ A magyar és litván adatok 2012-re vonatkoznak.

Forrás: Eurostat.

A teljes vízfelhasználásnak csak egyötödét teszi ki a lakossági fogyasztásra szolgáltatott ivóvíz⁴ (lásd: **2. ábra**).

⁴ *Results and lessons from implementing the Water Assets Accounts in the EEA area* (Az EGT-beli vízkészlet-mérlegek eredményei és tanulságai) – az EEA 7/2013. technikai jelentése (2013.5.22.), 71. o.

2. ábra. Vízfelhasználás az Európai Unióban

Forrás: EEA.

III. MELLÉKLET**A Számvevőszék korábbi jelentései és azok főbb következtetései**

Az ellenőrzés hatóköre	Következtetések
9/2010. sz. különjelentés: „Hatékony-e az Unió strukturális intézkedéseinek keretében a háztartási vízellátásra fordított kiadások felhasználása?”	
Az ellenőrzés középpontjában a kizárólag lakossági vízellátásra szolgáló, a 2000–2006-os programozási időszakban ERFA/KA-társfinanszírozással létesített infrastruktúrák álltak.	Megállapítottuk, hogy míg a strukturális intézkedésekre fordított kiadások elősegítették a háztartási vízellátás javítását, alacsonyabb költségek mellett jobb eredményeket is el lehetett volna érni.
4/2014. sz. különjelentés: „Az uniós vízpolitika célkitűzéseinek integrálása a KAP-ba: részleges siker”	
A jelentés azt értékelte, hogy az uniós vízpolitika céljait sikeresen integrálták-e a közös agrárpolitikába (KAP).	Megállapítottuk, hogy a kölcsönös megfeleltetés és a vidékfejlesztéshez nyújtott finanszírozás mindeddig pozitív hatást gyakorolt a vízmennyiség és -minőség javítására irányuló szakpolitikai célok megvalósítására, de a KAP politikai ambícióhoz képest ezek az eszközök korlátozottak.
2/2015. sz. különjelentés: „Uniós finanszírozású települési szennyvíztisztító telepek a Duna-medencében: a tagállamoknak további segítségre van szükségük az uniós szennyvíz-politikai célok eléréséhez”	
Az ellenőrzés a települési szennyvíz kezeléséről szóló irányelv végrehajtásában történt előrelépést elemezte, valamint egy 28 uniós társfinanszírozásban részesült szennyvíztisztító telepből álló mintára nézve értékelte azok szennyvízkezelési teljesítményét, a keletkező szennyvíziszap kezelési módját, valamint az infrastruktúra pénzügyi fenntarthatóságát.	Megállapítottuk, hogy az ERFA/KA-finanszírozás a 2007–2013-as programozási időszakban kulcsszerepet játszott a szennyvízgyűjtés és -kezelés fejlesztésében, ami azonban nem volt elegendő a szennyvíztisztításra vonatkozó határidők betartásához.

23/2015. sz. különjelentés: „Vízminőség a Duna vízgyűjtő területén: haladás tapasztalható a víz-keretirányelv végrehajtása terén, de sok még a teendő”	
Az ellenőrzés azt vizsgálta, hogy a víz-keretirányelv tagállamok általi végrehajtása a vízminőség javulását eredményezte-e.	Megállapítottuk, hogy az intézkedések végrehajtása nyomán csak kis mértékben javult a vízminőség. A tagállamok jelentős számú víztestet mentesítettek a jó állapot elérésére vonatkozó 2015. és 2021. évi határidő alól.
3/2016. sz. különjelentés: „A Balti-tenger eutrofizációja elleni küzdelem: további és eredményesebb fellépésre van szükség”	
Az ellenőrzés azt értékelte, hogy az uniós fellépések eredményesen segítették-e a tagállamokat a Balti-tengert terhelő tápanyagmennyiség csökkentésében.	Megállapítottuk, hogy a balti-tengeri tagállamokban nem teljesen eredményes a nitrátirányelv végrehajtása, az uniós fellépések ezért csak korlátozott előrelépést eredményeztek a Balti-tengerbe jutó tápanyagmennyiség csökkentése irányában.

IV. MELLÉKLET**Az ivóvíz-irányelv kapcsán a felkeresett tagállamokkal szemben indított kötelezettségszegési eljárások**

Tagállam	Kötelezettségszegési eljárás	Az EUMSZ 258. cikke szerinti hivatalos felszólítás dátuma	Indokolás	Lezárás dátuma
Bulgária	2009/2259	2009.11.20. Újabb hivatalos felszólítás: 2013.9.26.	Az ivóvíz-irányelv helytelen, illetve hiányos átültetése	2015.2.26.
Magyarország	2008/2247	2008.9.18.	Az ivóvíz-irányelv hiányos átültetése	2009.10.8.
Magyarország	2016/2047	2016.5.27. (a felszólítást egy 2013 decemberében indított EU Pilot eljárás előzte meg)	Az ivóvíz-irányelv követelményei végrehajtásának elmulasztása	Folyamatban lévő eljárás
Románia	2009/2260	2009.10.8.	Az ivóvíz-irányelv helytelen, illetve hiányos átültetése	2010.10.28.

V. MELLÉKLET**A vizsgált projektek jegyzéke**

Projekt	Összköltség (euró) ¹	(euró)	Uniós hozzájárulás aránya (%)	Kezdőnap	Zárónap	Célkitűzés	A projekt hatókörébe tartozó lakosság összlétszáma	Fejenkénti költség (euró)
Bulgária								
1. projekt: BG161PO005– 1.0.02–0077- C0003, Gabrovo város (nagyprojekt)	35 193 027	33 458 011	95%	2010.2.23.	2016.10.31.	A projekt célja az érintett térség vízciklusának fejlesztése volt az ivóvízkezeléstől és -ellátástól a szennyvízelvezetésig és -kezelésig. Az ivóvíz tekintetében a projekt egy ivóvízkezelő létesítmény átépítését, négy átemelő telep felújítását és egy új építését, valamint régi vezetékek cseréjét foglalta magában.	62 561 fő	562,54
2. projekt: BG161PO005– 1.0.02–0058- C0002, Veliko Tarnovo település	12 556 568	12 459 867	99%	2008.12.15.	2013.12.15.	A projekt célja a víz- és csatornaszolgáltatás minőségének, eredményességének, hatékonyságának és ökológiai megfelelőségének javítása volt az érintett térségben. Az ivóvízzel összefüggő intézkedések 4,26 km vezeték kiépítésére és 5,35 km meglévő vezeték felújítására irányultak.	62 000 fő	202,53
3. projekt: BG161PO005– 1.0.06–0073- C0001, Panagyurishte település	19 755 571	19 144 663	97%	2012.9.14.	2016.3.31.	A projekt középpontjában az érintett térség szennyvíz-infrastruktúrájának javítása és fejlesztése állt. A tevékenységek között volt 23,7 km ivóvízvezeték felújítása is.	18 229 fő	1 083,74

Magyarország								
1. projekt: KEOP-1.3.0/09–11–2012–0009, Békés megye (nagyprojekt)	114 528 040	86 480 346	76%	2013.9.30.	2015.12.28.	<p>A projekt célja jó minőségű ivóvíz biztosítása volt Békés megye 66 olyan vízellátási területe számára, amelyek nem feleltek meg az ivóvíz-irányelvben foglalt követelményeknek (általában az arzén-, vas-, mangán- és ammóniatartalom, valamint bizonyos tekintetben a kémiai oxigénigény, illetve a bór-, jód- és nitráttartalom tekintetében).</p> <p>A projekt 101 független víznyerő kút leszerelésére is kiterjedt, amelyek hozamát megnövelt központosított kitermeléssel és vízkezeléssel, valamint a már tisztított víz elosztásával pótolták.</p>	304 767 fő	375,79
2. projekt: KEOP-1.3.0/B/2F/09–11–2011–0002, Szekszárd Megyei Jogú Város	16 428 142	10 834 606	66%	2012.3.27.	2015.10.19.	<p>A projekt célja a város vízbázisainak kiváltása volt, amelyet egy használaton kívüli ipartelepről származó illékony alifás klórozott szénhidrogének általi szennyezés veszélye indokolt. A tanulmányok szerint a helyzet orvoslása rövid idő alatt nem volt megvalósítható. Ezért annak érdekében, hogy biztosítsák a város jó minőségű ivóvízzel való folyamatos ellátását, a projekt keretében új kutakat és egy új víztisztító üzemot építettek a Duna partján. A víztisztító üzem és a város között 20,8 km-nyi fővezeték is ki kellett építeni.</p>	34 415 fő	477,35
3. projekt: KEOP-1.3.0/2F/09–2010–0009, Gyömrő város	2 357 403	1 661 194	70%	2011.1.3.	2013.1.21.	<p>A projekt célja az volt, hogy a nyersvíz rossz minősége miatt kiváltsák a város vízbázisait (a város déli oldalán található régi kutak vizének ammóniatartalma meghaladta az engedélyezett határértékeket).</p> <p>A projekt új vízvételi helyek létesítését, valamint a már meglévő, jó minőségű vizet biztosító kutak kapacitásának bővítését foglalta magában. Sor került továbbá a régi ólom és azbesztcement csővezetékek cseréjére, és egy új klóros fertőtlenítő berendezés felszerelésére a víz bakteriális fertőzés elleni védelme</p>	15 290 fő	154,18

						céljából.		
Románia								
1. projekt: CCI 2007RO161PR003, Călărași megye (nagyprojekt)	73 583 449	62 983 433	86%	2008.10.9.	2016.7.31.	A projekt hat város vízellátási és szennyvíz-elvezetési rendszerének felújítására irányult. Az ivóvíz kapcsán a következő főbb intézkedésekre került sor: – talajvíz- és felszínivíz-források, vízvezetékek és szennyvíztisztító telepek felújítása; – víztározók, átemelő telepek, a vízfogyasztásmérő rendszer és az elosztó hálózat helyreállítása és bővítése.	114 880 fő	640,52
2. projekt: CCI 2009RO161PR005, Constanța régió (nagyprojekt)	136 610 301	120 978 394	89%	2010.11.22.	2016.7.31.	Fenntartható víz- és csatornarendszer kiépítése az érintett megyékben (Constanța és Ialomița) a meglévő szolgáltatások minőségének javítása és az elszivárgó szennyvíz negatív hatásának csökkentése révén. Az ivóvíz kapcsán a főbb intézkedések között volt kútmezők, vízfővezetékek, szennyvíztisztító telepek, klórozóüzemek, víztározók, átemelő telepek és elosztóhálózatok bővítése és felújítása, valamint egy új vízfogyasztásmérő rendszer létesítése.	569 302 fő	239,96
3. projekt: CCI 2007RO161PR009, Kolozs és Szilágy megyei térség (nagyprojekt)	131 085 082	105 280 052	80%	2008.10.1.	2016.6.30.	A projekt célja az ivóvíz-kezelési és -elosztási, valamint a szennyvízelvezetési és -kezelési rendszer fejlesztése volt az érintett megyék nyolc településén. Az ivóvízellátás terén a projekt keretében sor került ivóvíznyerő források kiépítésére és korszerűsítésére, vízkezelő üzemek felújítására, az elosztó hálózat bővítésére és felújítására, valamint laborfelszerelések, illetve fogyasztás- és szivárgásmérő berendezések beszerzésére.	144 101 fő	909,68

¹ A támogatási összegeket eredetileg az adott ország pénznemében határozták meg. A bulgáriai projektek esetében az euróban megadott összegek 1,95 583 BGN/euró rögzített árfolyamon kerültek átszámításra. A romániai projektek esetében az euróban megadott összegek a projektek jóváhagyásakor, illetve azok lezárásakor érvényes InforEuro-árfolyamok átlagának figyelembevételével kerültek átszámításra. A magyarországi projektek esetében az euróban megadott összegek a 2015. december 31-én érvényes hivatalos árfolyamon (313,12 forint/euró) kerültek átszámításra.

**A BIZOTTSÁG VÁLASZAI AZ EURÓPAI SZÁMVEVŐSZÉK KÜLÖNJELENTÉSÉRE
„AZ IVÓVÍZ-IRÁNYELV VÉGREHAJTÁSA: BULGÁRIÁBAN, MAGYARORSZÁGON
ÉS ROMÁNIÁBAN JAVULT A VÍZ MINŐSÉGE ÉS AZ IVÓVÍZHEZ VALÓ
HOZZÁFÉRÉS, DE TOVÁBBRA IS JELENTŐSEK A BERUHÁZÁSI IGÉNYEK”**

A BIZOTTSÁG VÁLASZAI

II. A Bizottság emlékeztet arra, hogy „a polgárok minőségi ivóvízhez való biztonságos hozzáférése” nem képezi a jelenlegi ivóvíz-irányelv célkitűzéseinek részét.

V.

a) A Bizottság az ajánlást részben elfogadja és azt az alábbiak szerint fogja végrehajtani:

A Bizottság az ivóvíz minőségét befolyásoló főbb hiányosságokra fog összpontosítani, de a monitoring összes hiányosságát az erőforrások korlátozottsága miatt nem tudja szisztematikusan figyelemmel kísérni.

A Bizottság meg fogja vizsgálni, hogy az ivóvíz-irányelv folyamatban lévő felülvizsgálata keretében miképpen javíthatók a jelentéstételre vonatkozó rendelkezések.

b) A Bizottság a (b1)–(b4) ajánlásokat lényegében **elfogadja**. Ez azonban függ az ivóvíz-irányelv felülvizsgálatának eredményétől is, amely e jelentés készítésének idején nem ismert, és az ivóvíz-irányelv módosítására irányuló javaslat tartalma nagyban függ a hatásvizsgálat következtetéseitől. A javaslat végleges változata még nem készült el, és a Bizottság vizsgálja az azonosított hiányosságok orvoslásának lehetőségeit. Ezzel összefüggésben a javaslatnak összhangban kell lennie a minőségi jogalkotásra vonatkozó iránymutatással¹, amely szerint Bizottság javaslatai „*a lehető legkevesebb költséggel valósítják meg a szakpolitikai célokat és a lehető legnagyobb előnyt biztosítják a polgárok, a vállalkozások és a munkavállalók számára, úgy, hogy közben nem vonnak maguk után indokolatlanul nagy szabályozási terheket*”, különösen a kis szervezeteket illetően.

b) 1. Az irányelv felülvizsgálatának keretében a Bizottság általánosságban megfontolja, hogy miként lehet javítani a kis vízellátású területekkel kapcsolatos információgyűjtést, monitoringot és jelentéstételt.

b) 2. Az irányelv felülvizsgálatának keretében a Bizottság általánosságban megfontolja, hogy miként lehet javítani a kis vízellátású területekkel kapcsolatos tájékoztatást, azáltal, hogy a kis vízellátású területek monitoringja során is a kockázatalapú megközelítést alkalmazza.

b) 3. Az irányelv felülvizsgálatának keretében a Bizottság általánosságban fontolóra veszi az irányelv jelentéstételre vonatkozó rendelkezéseinek módosítását.

A jelentéstételnek ideális esetben a megfelelés ellenőrzéséhez szükséges információkra (többek között az incidensekre és az új anyagokra) kell összpontosítania.

b) 4. Az irányelv felülvizsgálatának keretében a Bizottság megfontolja, hogy miként biztosítható a fogyasztók jobb hozzáférése az információkhoz, mivel az emberi fogyasztásra szánt víz minőségéről szóló 98/83/EK irányelvre² vonatkozó célravezető és hatásos szabályozási programról szóló bizottsági szolgálati munkadokumentum ezt a kérdést javítandó területként azonosította.

c) A Bizottság elfogadja ezt az ajánlást.

¹ http://ec.europa.eu/smart-regulation/guidelines/docs/swd_br_guidelines_en.pdf

² SWD(2016) 428 final.

A Bizottság nagy jelentőséget tulajdonít a vízveszteség kérdésének és az ivóvíz-irányelv felülvizsgálatának keretében szándékában áll előmozdítani a tagállami szintű fellépéseket a szubszidiaritás elvével összhangban.

Mindazonáltal a vízveszteség uniós finanszírozású tevékenységek révén történő csökkentése a karbantartás finanszírozását eredményezheti, ami nem minden esetben beruházási prioritás, különösen azokban a tagállamokban, ahol az ellátási hálózat nem képes fedezni a lakosság szükségleteit.

VI. A Bizottság megjegyzi, hogy ezen ajánlások címzettjei a tagállamok.

7. A jelentéstétel képezi a tagállamok legfőbb szakpolitikai eszközét a monitoring elvégzésének és az emberi fogyasztásra szánt víz minőségére vonatkozó információk rendelkezésre állásának biztosításához.

Az irányelv által megállapított parametrikus értékektől való eltérés észlelése esetén a tagállamok általában haladéktalanul intézkednek.

11. A Bizottság további lépéseket tett azzal a ténnyel kapcsolatban, hogy a tagállamoknak csupán fele nyújtott be jelentést a kis vízellátású területekről, és 2016-ban „egyszerűbb” önkéntes jelentéstételt (felmérést) hirdetett a kis vízellátású területek vonatkozásában (a mikrobiológiai és kémiai paramétereknek való átlagos tagállami megfelelés). E felmérés eredményei megerősítik, hogy a kis vízellátású területek mikrobiológiai megfelelésének aránya összességében átlagosan meghaladja a 98 %-ot a tagállamokban.

A Cseh Köztársaság 2008–2010 közötti időszakra vonatkozóan a nemzeti hatóságok adatai alapján magas megfelelési szintről tett jelentést, 2011. referenciaévre vonatkozóan pedig csak arról szolgáltat adatokkal, hogy a minták megfelelnek-e 8 kiválasztott paraméternek.

14. A 2008–2010 közötti időszakra vonatkozó jelentés kihívásokról szóló fejezete több egyéb példa között említést tesz a vízelosztó hálózatokban fellépő vízveszteségről. Az ivóvízzel kapcsolatos jelentéstétel jelenleg nem terjed ki a vízveszteségre. A Bizottság fontolóra veszi, hogy az ivóvíz-irányelv felülvizsgálatának keretében minként javítható a vízveszteség kérdésének átláthatósága.

15. Lásd a 14. bekezdésre adott választ.

18. A Bizottság emlékeztet rá, hogy a jelenlegi 98/83/EK ivóvíz-irányelv csak az emberi fogyasztásra szánt víz minőségét szabályozza azáltal, hogy minőségi minimumkövetelményeket állapít meg a csapvízre vonatkozóan. Nem szabályozza az ivóvízellátást, sem pedig a minőséget és a mennyiséget a forrásnál. A Bizottság az irányelv felülvizsgálatának keretében a hatásvizsgálat eredményétől függően fontolóra veszi a vízhez való hozzáférés javításának lehetőségeit.

20. A víz-keretirányelv 9. cikkében említett költségmegtérülési elv a környezeti és erőforrásköltségekre is vonatkozik, nem csupán a pénzügyi költségekre.

21. A Bizottság úgy véli, hogy a 4 %-os megfizethetőségi arány indikatív jellegű, és a költség-haszon elemzés elkészítéséhez volt rá szükség. A Bizottság hangsúlyozza, hogy a körülmények Európa-szerte eltérőek, ezért a vízdíjakra vonatkozó megfizethetőségi küszöb csak eseti alapon, az egyes üzemeltetőket/szabályozókat külön-külön vizsgálva vezethető be.

30.

Második francia bekezdés: A Bizottság emlékeztet rá, hogy az ivóvíz-irányelv csak az emberi fogyasztásra szánt ivóvíz minőségét szabályozza.

Lásd még a 18. bekezdésre adott választ.

38. A Magyarországtól 2017. februárjában beérkezett, a 2016. december 31-i állapotra vonatkozó jelentés szerint 18 település továbbra sem felelt meg a követelményeknek. Egy közelmúltban tartott megbeszélésen a magyar hatóságok arról is tájékoztatták a Bizottságot, hogy a megfelelés biztosítására irányuló program további késedelmet szenved a tervezett ütemezéshez képest. A Bizottság kellőképpen figyelembe vette ezt a legutóbbi információt és vizsgálja az e tekintetben szükséges lépéseket.

39. A Bizottság megjegyzi, hogy ezek az eltérések minden valószínűség szerint általában kis és nagyon kis vízellátású területekre vonatkoztak.

Az irányelv által előírt rendszeres jelentéstétel ciklusai szerint a 2015. évi adatokról csak 2018-ban, a 2016. évi adatokkal együtt tesznek majd jelentést a Bizottságnak.

Az irányelvben szereplő jelentéstételi követelmények szerint azonban a tagállamok eldönthetik, hogy szolgáltatnak-e adatokat a kis vízellátású területekről.

A Bizottság számára ezért nehézséget jelent az ilyen helyzetek észlelése, a tagállamoknak azonban javító intézkedéseket kell tenniük.

40. Lásd a 39. bekezdésre adott választ.

Bulgária továbbá a kis vízellátású területek tekintetében a nitrát-, illetve nitrítszintekről nem tett jelentést, hanem csupán az ivóvíz mért minőségi paramétereknek való átlagos megfelelési arányáról nyújtott be adatokat. 2011: 97,8 %, 2012: 97,7 %, valamint 2013: 97,8 %.

41. Amennyiben a Bizottságnak rendelkezésére álltak a szükséges információk – mint például Magyarország esetében –, akkor megtette a megfelelő jogi lépéseket.

42. A Bizottság megjegyzi, hogy 2005-óta csökkent a jelentés közzétételének késedelme.

A késedelmes közzététel oka részben a tagállami jelentések beérkezésének ideje, azok teljessége és minősége volt.

43. A jelentéstétel valóban összetett folyamat. A 2011–2013-as beszámolási időszak vonatkozásában például kiemelkedően sok elemzést végeztek a tagállamokban: 4,1 milliót a mikrobiológiai paraméterekre, 7,1 milliót a kémiai paraméterekre és 17,5 milliót az indikátor paraméterekre vonatkozóan.

47. Az irányelv II. mellékletében szereplő B1. táblázat 4. megjegyzése (2017. október 27-ig) vagy az irányelv II. mellékletének C. része (2017. október 27. után) értelmében a tagállamok csökkenthetik a monitoring gyakoriságát, ha úgy vélik, hogy valamely paraméter nem fordul elő az adott vízellátási területen.

A Bizottság továbbá nem rendelkezik vizsgálati hatáskörrel, ezért nem tudja ellenőrizni, hogy a monitoring a jelentésben foglaltaknak megfelelően történik-e. A Bizottság feltételezi, hogy a tagállamok jóhiszeműen, a lojális együttműködés elvével összhangban tesznek jelentést.

49. A tagállamok eltérést alkalmazhatnak a II. melléklet 2. része (Minősítő ellenőrzés) szerint: az 5. cikk (2) és (3) bekezdéseiben foglaltakkal összhangban meghatározott valamennyi paraméter tárgya a minősítő ellenőrzésnek, hacsak az illetékes hatóságok az általuk meghatározott időtartamra vonatkozóan meg nem állapítják, hogy egy adott paraméter előfordulása nem valószínű az adott vízellátásban olyan koncentrációban, amelynél fennáll az a veszély, hogy a vonatkozó határérték nem teljesül. A tagállamok ezen általános eltérés alkalmazásáról nem kötelesek jelentést benyújtani a Bizottságnak.

50. Az enterococcus csoport a fekális szennyeződésből származó E. coli indikátoraként használható. Mivel az emberi fekáliában a béltraktusból származó Enterococcus mennyisége általában körülbelül

egy nagyságrenddel kisebb, mint az E. coli mennyisége, ezért a víz tesztelését gyakrabban végzik az E. coli szintje alapján, mint az Enterococcus szintje alapján.

Lásd még a 49. bekezdésre adott választ.

52. Az Európai Környezetvédelmi Ügynökség (EEA) tájékoztatta a Bizottságot, hogy a továbbiakban nem végez ilyen feladatokat (az adatok minőségének ellenőrzése, az adattár fenntartása stb.) és a jövőben – az erőforrások szűkössége miatt – nem támogatja a Bizottságot az ivóvízzel kapcsolatos következő jelentéstételi eljárások során, annak ellenére, hogy a Bizottság felkérte a feladatok ellátására legalább az irányelv küszöbön álló felülvizsgálataig. A Bizottság szolgálatai megvizsgálják az adatgyűjtés, a minőség-ellenőrzés és a nemzeti adatbázisok összeállításának alternatív lehetőségeit, amelyeket alkalmazni lehet az irányelv – a jelentéstételi kötelezettségeket egyszerűsítő – felülvizsgálata előtti utolsó jelentéstétel során.

Annak ellenére, hogy az adatok minőségét az EEA is ellenőrzi és a tagállamok is felülvizsgálják, előfordulhat néhány hiba (például elírások). Az ilyen elszigetelt hibák nem kérdőjelezzik meg a jelentéstétel egészének pontosságát.

4. háttérmagyarázat – Példák az ivóvíz-irányelv betartásával kapcsolatos tagállami beszámolók olyan következtelenségeire, amelyeket az EEA feltárhatott volna

A román országjelentés 3-2. táblázatában szereplő hibát sem az EEA minőség-ellenőrzése, sem a tagállami felülvizsgálat során nem észlelték. A Romániára vonatkozó nemzeti beszámoló 2.2. ábráján szereplő számadatok szerint a coliform baktériumok monitoringja 100 %-os volt, és nem mutatott ki eltérést. Talán ez volt az oka annak, hogy senki nem vette észre a hibát a táblázatban.

A tagállamok által a Bizottsághoz benyújtott adatok minőségét az EEA ellenőrizte és az adott tagállam felülvizsgálta. Ezért nem került sor további összehasonlításra más, esetleg eltérő nemzeti adatbázisokkal.

53. A Bizottság korábban már tett lépéseket válaszul a kis vízellátási területekkel kapcsolatos aggályokra. 2011. november 9-én műhelytalálkozót rendezett, „Best Practices for conducting a risk-assessment for small water supplies” („A kis vízellátású területekre vonatkozó kockázatértékelések elvégzésének bevált gyakorlatai”) címmel tanulmányt tett közzé, az összefoglaló jelentés mellett a konkrét tagállami adatlapokat is nyilvánosságra hozta, valamint kiadott egy tájékoztatót „Framework for Action for the management of small drinking water supplies” („A kis vízellátási területek igazgatására vonatkozó cselekvési keret”) címmel. A 2016. évi felmérés azt mutatta, hogy a helyzet jobb, mint a 2010–2013-as időszakban, és továbbra is javul.

A Bizottság továbbá az ivóvíz-irányelv célravezetővé és hatásossá tételének értékeléséről szóló szolgálati munkadokumentumában³ megjegyezte azt is, hogy a jelenlegi ivóvíz-irányelv nem biztosította a megelőző biztonsági tervezés és a kockázatalapú elemek kellő kihasználását, ami hiányosságnak minősül. A Bizottságnak az irányelv felülvizsgálata keretében szándékában áll kezelni ezt a kérdést, és jelenleg értékeli egy olyan kockázatalapú megközelítés nagy és kis vízellátási területekre vonatkozó esetleges bevezetésének hatásait, amely lehetővé teszi a folyamatok egyszerűsítését, hogy ezáltal az idő- és erőforrás-ráfordításokat a főbb kockázatokra és a forrásra irányuló költséghatékony intézkedésekre lehessen összpontosítani, valamint csökkenteni lehessen az adminisztratív terheket.

58. A jelenlegi ivóvíz-irányelv szerint az információ rendelkezésre állásával kapcsolatos gyakorlatok között bizonyos mértékű eltérés elfogadható. Az emberi fogyasztásra szánt víz

³ SWD(2016) 428 final.

minőségéről szóló 98/83/EK irányelv célravezetővé és hatásossá tételéről szóló bizottsági szolgálati munkadokumentumban a Bizottság már megállapította, hogy előnyös volna aktívabban terjeszteni a releváns információkat.

69. A Bizottság már vizsgálja, hogy miként lehetne orvosolni a szivárgások problémáját, ami – amint az az ivóvíz-irányelv bevezető hatásvizsgálatában⁴ is szerepel – akadályozza a hatékony ivóvíz-ellátást.

75. A szekszárdi projekt célkitűzései várhatóan a 2014–2020-as programozási időszakban valósulnak meg.

5. háttérmagyarázat – Egy magyarországi ERFA/KA-projekt (Szekszárd) esetében további beruházásra van szükség

Habár a múltban is előfordult, hogy alacsony volt a dunai vízszint, a jelenség előfordulása és mértéke nem volt pontosan megjósolható, ami befolyásolja bizonyos paraméterek koncentrációjának előre jelezhetőségét, és ezáltal megnehezíti a hosszú távú megfelelésre vonatkozó előzetes tervezési munkákat. Mindazonáltal Magyarország a 2014–2020-as időszakban az eddigieknél is jobban figyelembe tervezi venni az éghajlatváltozást a projektek értékelése során.

76. Lásd az alábbi 6. háttérmagyarázatot.

6. háttérmagyarázat – Egy romániai projekt (Călărași) csak részben érte el a célkitűzéseit

A 2007–2013-as időszakban a Kohéziós Alapból társfinanszírozott vízügyi beruházásoknak köszönhetően az üzemeltetők pontosabb méréseket tudnak végezni és jobban tudják ellenőrizni a megépült közművek és infrastruktúra általános teljesítményét. Ennek eredményeképpen a 2014–2020-as időszakra tervezett beruházások várhatóan megbízhatóbb feltételezéseken és célkitűzéseken fognak alapulni. Ez egyértelmű példája annak, hogy az uniós beruházások kedvező hatást fejtenek ki és a tagállamok képesek a hibákból tanulva megfelelő intézkedéseket hozni a kérdéses problémák jövőbeni csökkentése érdekében.

79. A Bizottság úgy véli, hogy a Magyarországon és Romániában finanszírozott projektek összetettségük és tervezésük miatt szenvedtek késedelmet. A kedvezményezettek célkitűzései azonban általában megvalósultak.

Romániában továbbá a vízszolgáltatók a közbeszerzési eljárások során számos, késedelmet okozó problémával szembesültek.

A projekt megvalósításáról szóló szerződések rossz minőségéből eredő negatív hatások enyhítése érdekében a Bizottság elősegített több, a kedvezményezettek támogatását célzó horizontális kezdeményezést, például szabványosított közbeszerzési dokumentumok kidolgozását, a vízszolgáltatók összehasonlító teljesítményértékelést, valamint technikai segítségnyújtást.

80. A projekt költségeire vonatkozó kezdeti feltételezések leginkább indikatív jellegűek. A két említett projekt során megfelelő közbeszerzési eljárást folytattak le, így a szerződéses ár a piaci verseny eredménye volt. A piaci volatilitás kezelése érdekében minden egyes projekt keretében kialakítanak egy tartalékot, hogy mozgásteret biztosítson a költségek közbeszerzési eljárásból fakadó ingadozásához.

93. A 2014–2020-as időszakra a stratégia 6,1 milliárd EUR-ra teszi a beruházási szükségletet az alábbi bontásban: 2,5 milliárd EUR az ivóvízellátással, 2,2 milliárd EUR a szennyvízgyűjtéssel és

⁴ http://ec.europa.eu/info/law/better-regulation/initiatives/ares-2017-1061434_hu

1,4 milliárd EUR a szennyvízkezeléssel kapcsolatos beruházásokra. A 6,1 milliárd EUR összegű beruházási szükségletet a 2007–2013-as és a 2014–2020-as programozási időszakban a vízzel és a szennyvízzel kapcsolatos beruházásokra előirányzott uniós forrásokkal összevetve kiszámítható, hogy uniós forrásokból a víz- és csatornázási szolgáltatásokkal kapcsolatos becsült összesített tőkekiadási igények 30–40 %-a fedezhető.

A 2014–2020-as programozási időszakra a Kohéziós Alapból a bolgár vízügyi ágazat számára előirányzott, összesen 1 016 milliárd EUR összegű finanszírozásból valóban körülbelül 145 millió EUR-t különítettek el az emberi fogyasztásra szánt víz biztosításával, a vízgazdálkodással és az ivóvízkészletek védelmével kapcsolatos beruházásokra. Az ezen ágazat számára biztosított előirányzatok fő célja a települési szennyvíz kezeléséről szóló irányelvnek való megfelelés biztosítása, tekintettel a fent ismertetett nagy beruházási szükségletekre.

A 94. és 95. bekezdésre adott közös válasz:

A vízminőség javítására vonatkozó követelmények teljesítéséhez szükséges további erőforrásokkal kapcsolatban a Bizottság megjegyzi, hogy a beruházási hiányt nemzeti beruházásokból kell fedezni.

96. Lásd a 20. bekezdésre adott választ.

98. Habár a megfelelő vízdíjpolitika végrehajtása a tagállamok felelőssége, az előzetes feltételrendszer értelmében a költségek megtérülésének összhangban kell állnia a 2000/60/EK irányelv 9. cikke (1) bekezdése első francia bekezdésével, tekintettel adott esetben a megtérülés társadalmi, környezeti és gazdasági hatásaira, valamint az érintett régió vagy régiók földrajzi és éghajlati körülményeire.

100. A Bizottság ezzel kapcsolatban megjegyzi, hogy az uniós források elköltése a 2007-2013-as programozási időszak végéhez közeledve felgyorsult, ami lehetővé tette Bulgária számára a megfelelő prioritási tengely mentén előirányzott források közel 95 %-ának (körülbelül 969 millió EUR) lehívását.

101. A Bizottság a 4 %-os megfizethetőségi szintet indikatív jellegűnek tekinti.

Lásd a 21. bekezdésre adott választ.

103. A Bizottság megjegyzi, hogy Romániában a beruházások hosszú távú fenntarthatósága érdekében, valamint a megfizethetőségi kérdéseket figyelembe véve közös díjstratégiát vezettek be a 2007–2013-as időszakban uniós finanszírozásban részesült projektek költség-haszon elemzésének részeként.

A 2014–2020-as időszakban a vízszolgáltatók kiigazítják és egységesítik a díjstruktúrához kapcsolódó módszereket az előírásoknak megfelelő vízszolgáltatás további területekre való kiterjesztésének támogatása, valamint a költség-haszon elemzésről szóló felülvizsgált iránymutatás teljes költségmegtérülésre és az eszközök értékcsökkenési leírására vonatkozó követelmények lefedése érdekében. A projektek tervezését ennek megfelelően végzik majd.

105. A Bizottság megjegyzi, hogy az érvényes díjak csökkentek. A Bizottság ezért figyelemmel kíséri a helyzetet és ajánlásokat fogalmaz meg a magyar hatóságok számára a korszerűsített eszközök fenntarthatóságához szükséges pénzügyi eszközök biztosítása érdekében. Mindazonáltal egyes esetekben fontos lehet, hogy a díjpolitika kiigazítását hosszabb idő alatt körültekintően és fokozatosan végezzék, hogy a vízügyi beruházások társadalmi fenntarthatóságának hirtelen torzulása által keltett hatások csak mérsékelten érintsék a lakosságot.

Lásd a 98. és a 101. bekezdésre adott választ is.

109. Az irányelv felülvizsgálatának keretében a Bizottság fontolóra veszi a jelentéstételre vonatkozó rendelkezések módosítását.

A Bizottság biztosítani kívánja, hogy jelentéstétel a megfelelés ellenőrzéséhez szükséges információkra (többek között az incidensekre és az új anyagokra) összpontosítson. A Bizottságnak szándékában áll megvizsgálni a különböző lehetőségeket – így többek között az alternatív informatikai eszközöket (például adatgyűjtés a nemzeti hatóságoktól) – a jelentéstétel megkönnyítése és felgyorsítása, valamint a naprakész információk rendelkezésre állásának biztosítása érdekében.

110. A jelenleg hatályos jogszabályi keret fényében a Bizottság úgy véli, hogy a fogyasztók számára elérhetővé tett információkra vonatkozó követelményekkel kapcsolatos iránymutatást illetően a legjobban tagállami szinten lehet lépéseket tenni.

1. ajánlás

A Bizottság részben elfogadja az ajánlást és azt az alábbiak szerint fogja végrehajtani:

A Bizottság az ivóvíz minőségét befolyásoló főbb hiányosságokra fog összpontosítani, de a monitoring összes hiányosságát az erőforrások korlátozottsága miatt nem tudja szisztematikusan figyelemmel kísérni.

A Bizottság meg fogja vizsgálni, hogy az ivóvíz-irányelv folyamatban lévő felülvizsgálata keretében miképpen javíthatók a jelentéstételre vonatkozó rendelkezések.

2. ajánlás

A Bizottság a 2. a–d. ajánlásokat lényegében **elfogadja**. Ez azonban függ az ivóvíz-irányelv felülvizsgálatának eredményétől is, amely e jelentés készítésének idején nem ismert, és az ivóvíz-irányelv módosítására irányuló javaslat tartalma nagyban függ a hatásvizsgálat következtetéseitől. A javaslat végleges változata még nem készült el, és a Bizottság vizsgálja az azonosított hiányosságok orvoslásának lehetőségeit. Ezzel összefüggésben a javaslatnak összhangban kell lennie a minőségi jogalkotásra vonatkozó iránymutatással⁵, amely szerint a Bizottság javaslatai „*a lehető legkevesebb költséggel valósítják meg a szakpolitikai célokat és a lehető legnagyobb előnyt biztosítják a polgárok, a vállalkozások és a munkavállalók számára, úgy, hogy közben nem vonnak maguk után indokolatlanul nagy szabályozási terheket*”, különösen a kis szervezeteket illetően.

a) Az irányelv felülvizsgálatának keretében a Bizottság általánosságban megfontolja, hogy miként lehet javítani a kis vízellátású területekkel kapcsolatos tájékoztatást, monitoringot és jelentéstételt.

b) Az irányelv felülvizsgálatának keretében a Bizottság általánosságban megfontolja, hogy miként lehet javítani a kis vízellátású területekkel kapcsolatos tájékoztatást, monitoringot és jelentéstételt.

c) Az irányelv felülvizsgálatának keretében a Bizottság általánosságban fontolóra veszi az irányelv jelentéstételre vonatkozó rendelkezéseinek módosítását.

A jelentéstételnek ideális esetben a megfelelés ellenőrzéséhez szükséges információkra (többek között az incidensekre és az új anyagokra) kell összpontosítania.

d) Az irányelv felülvizsgálatának keretében a Bizottság megfontolja, hogy miként biztosítható a fogyasztók jobb hozzáférése az információkhoz, mivel az emberi fogyasztásra szánt víz minőségéről szóló 98/83/EK irányelv célravezetővé és hatásossá tételéről szóló bizottsági szolgálati munkadokumentum ezt a kérdést javítandó területként azonosította.

112. Lásd az említett bekezdésekhez fűzött megjegyzéseket.

⁵ http://ec.europa.eu/smart-regulation/guidelines/docs/swd_br_guidelines_en.pdf

A késedelmek ellenére a legtöbb célkitűzés megvalósult vagy a projekt elősegítette a helyzet javulását az adott területen. Annak háttérében, hogy egy említett projekt esetében nem teljesültek a hosszú távú megfelelési célok előre nem látható események (a Duna vízszintjének csökkenése) álltak.

113. A Bizottság megjegyzi, hogy annak ellenére, hogy a követelményeknek való megfelelés és az új hálózati infrastruktúra építése előnyt élvezett, a 2007–2013-as időszakban nagyprojekteken keresztül társfinanszírozott beruházások egy része – megfelelő indoklás esetén – a meglévő infrastruktúra helyreállítását is magában foglalta annak érdekében a vízveszteség azon negatív hatásainak enyhítése érdekében, amelyek befolyásolják az új beruházások teljesítményét.

A 2014–2020-as időszak során ugyanezt a megközelítést alkalmazzák valamennyi olyan államban, ahol a szivárgás fontos tényezőnek minősül.

3. ajánlás

A Bizottság megjegyzi, hogy ezen ajánlás címzettjei a tagállamok.

4. ajánlás

A Bizottság elfogadja ezt az ajánlást.

A Bizottság nagy jelentőséget tulajdonít a vízveszteség kérdésének és az ivóvíz-irányelv felülvizsgálatának keretében szándékában áll előmozdítani a tagállami szintű fellépéseket a szubszidiaritás elvével összhangban.

Mindazonáltal a vízveszteség uniós finanszírozású tevékenységek révén történő csökkentése a karbantartás finanszírozását eredményezheti, ami nem minden esetben beruházási prioritás, különösen azokban a tagállamokban, ahol az ellátási hálózat nem képes fedezni a lakosság szükségleteit.

114. A Bizottság tisztában van azzal, hogy a vízügyi ágazat (így többek között az ivóvíz-ellátás, a szennyvízgyűjtés és -kezelés, valamint az áradásokkal szembeni küzdelemmel kapcsolatos intézkedések) beruházási szükségletei egyes tagállamokban jelentősek lehetnek az elkövetkezendő években. Az uniós finanszírozás jövőbeni prioritásainak meghatározása során figyelembe kell venni a tagállamok valós szükségleteit. A Bizottság olyan kezdeményezéseket indított, amelyek célja a vízügyi ágazatban jelentkező beruházási szükségletek jobb megismerése.

115. A Bizottság megjegyzi, hogy a víz-keretirányelv értelmében a költségmegtérülés elve a környezeti és erőforrásköltségekre is vonatkozik.

5. ajánlás

A Bizottság megjegyzi, hogy ezen ajánlás címzettjei a tagállamok.

Esemény	Dátum
Az ellenőrzési feladatterv elfogadása / az ellenőrzés megkezdése	20.4.2016
A jelentéstervezet hivatalos megküldése a Bizottságnak (vagy más ellenőrzött félnek)	19.5.2017
A végleges jelentés elfogadása az egyeztető eljárás után	5.7.2017
A Bizottság (vagy más ellenőrzött fél) válaszainak beérkezése az összes uniós nyelven	11.8.2017

Jelentésünk azt vizsgálja, hogy az uniós fellépések – az 1998-as ivóvíz-irányelv követelményeinek megfelelően – javították-e az ivóvíz minőségét Bulgáriában, Magyarországon és Romániában.

Összességében azt állapítottuk meg, hogy sokat javult a helyzet. Vannak azonban még olyan területek, ahol a közellátási hálózat az uniós normáknak nem teljesen megfelelő vizet biztosít a polgároknak. Ezenfelül további jelentős tagállami köz- és magánfinanszírozásra lesz szükség ahhoz, hogy az érintett országok teljes lakossága jó minőségű ivóvízhez juthasson hozzá, és hogy biztosítani lehessen az uniós finanszírozással megvalósuló víziközmű-beruházások megfelelő fenntartását. Egyebek között azt javasoljuk, hogy az ivóvíz-irányelv jelenlegi felülvizsgálata térjen ki számos, még nyitott kérdés megoldására, és hogy a szolgáltatás megfizethetőségének fenntartása mellett kellő figyelem jusson a vízügyi infrastruktúrák fenntarthatóságára is.

40
1977 - 2017

EURÓPAI
SZÁMVEVŐSZÉK

Kiadóhivatal

EURÓPAI SZÁMVEVŐSZÉK
12, rue Alcide De Gasperi
1615 Luxembourg
LUXEMBOURG

Telefon: +352 4398-1

Megkeresés: eca.europa.eu/hu/Pages/ContactForm.aspx
Weboldal: eca.europa.eu
Twitter: @EUAuditors

© Európai Unió, 2017

Az olyan fényképek és más anyagok felhasználásához vagy reprodukálásához, amelyek szerzői jogainak nem az Európai Unió a tulajdonosa, közvetlenül a szerzői jog tulajdonosától kell engedélyt kérni.